

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

Έγγραφο καθοδήγησης για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη σχετικά με μια κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στα κράτη μέλη

ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

«Το παρόν αποτελεί έγγραφο εργασίας που συντάχθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ, παρέχει τεχνική καθοδήγηση σε συναδέλφους και φορείς που συμμετέχουν στην παρακολούθηση, στον έλεγχο ή στην υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα. Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει διευκρινίσεις και ερμηνείες από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τους εν λόγω κανόνες προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση προγραμμάτων και να ενθαρρυνθούν οι ορθές πρακτικές. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης ισχύει με την επιφύλαξη της ερμηνείας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου ή των αποφάσεων της Επιτροπής.»

Περιεχόμενα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	3
1. Πλαίσιο.....	4
1.1. Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις.....	4
1.2. Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης	4
2. Κατευθύνσεις	5
2.1. Βασικές απαιτήσεις και κριτήρια αξιολόγησης.....	5
2.2. Στάδια της αξιολόγησης.....	5
Παράρτημα Ι – Βασικές απαιτήσεις και κριτήρια αξιολόγησης	11
1. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με τη διαχειριστική αρχή και τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς)	11
Βασική απαίτηση 1: Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλο φορέα.....	11
Βασική απαίτηση 2: Κατάλληλη επιλογή πράξεων	12
Βασική απαίτηση 3: Επαρκής πληροφόρηση των δικαιούχων	13
Βασική απαίτηση 4: Επαρκείς διαχειριστικές επαληθεύσεις	13
Βασική απαίτηση 5: Ύπαρξη αποτελεσματικού συστήματος για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου	15
Βασική απαίτηση 6: Αξιόπιστο σύστημα συλλογής, καταγραφής και αποθήκευσης δεδομένων για σκοπούς παρακολούθησης, αξιολόγησης, δημοσιονομικής διαχείρισης, επαλήθευσης και λογιστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης συνδέσεων με συστήματα ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων με τους δικαιούχους.....	15
Βασική απαίτηση 7: Αποτελεσματική εφαρμογή αναλογικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης	16
Βασική απαίτηση 8: Κατάλληλες διαδικασίες για τη σύνταξη της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που διενεργήθηκαν	16
2. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με την αρχή πιστοποίησης και τους ενδιάμεσους φορείς της.....	17
Βασική απαίτηση 9: Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλη αρχή.....	17

Βασική απαίτηση 10: Επαρκείς διαδικασίες για τη σύνταξη και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμής	18
Βασική απαίτηση 11: Τήρηση κατάλληλων ηλεκτρονικών εγγραφών των δαπανών που δηλώνονται και της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς.....	19
Βασική απαίτηση 12: Κατάλληλος και πλήρης λογαριασμός για ανακτήσιμα, ανακτηθέντα και ανακληθέντα ποσά.....	19
Βασική απαίτηση 13: Κατάλληλες διαδικασίες για την κατάρτιση των λογαριασμών και την πιστοποίηση της πληρότητας, της ακρίβειας και της ειλικρίνειας τους.....	20
3. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με την αρχή ελέγχου.....	20
Βασική απαίτηση 14: Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε άλλος φορέας που διενεργεί λογιστικούς ελέγχους σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος διαθέτει την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία και λαμβάνει υπόψη τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου	20
Βασική απαίτηση 15: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων.....	21
Βασική απαίτηση 16: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι πράξεων	21
Βασική απαίτηση 17: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι λογαριασμών.....	23
Βασική απαίτηση 18: Επαρκείς διαδικασίες για την παροχή αξιόπιστης γνώμης λογιστικού ελέγχου και για την προετοιμασία της ετήσιας έκθεσης ελέγχου	24
Παράρτημα II: Αξιολόγηση των βασικών απαιτήσεων ανά κριτήριο αξιολόγησης και ανά αρχή.....	25
Παράρτημα III: Γενικό συμπέρασμα ανά σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.....	33
Παράρτημα IV: Πίνακας σύνδεσης των βασικών απαιτήσεων με τα κριτήρια διορισμού.....	35

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕ	Αρχή ελέγχου
ΑΠ	Αρχή πιστοποίησης
ΔΑ	Διαχειριστική αρχή
Δημοσιονομικός κανονισμός	Δημοσιονομικός κανονισμός (κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012) ¹
ΕΔΕΤ	Το ακρωνύμιο «ΕΔΕΤ» αντιστοιχεί σε όλα τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης αφορά όλα τα ΕΔΕΤ πλην του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
ΕΕΕ	Ετήσια έκθεση ελέγχου
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία
ΕΦ	Ενδιάμεσος φορέας
ΚΕΚ	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 480/2014 της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ²
ΚΚΔ	Κανονισμός περί κοινών διατάξεων (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17.12.2013) ³
ΣΔΕ	Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
Φορέας ελέγχου	Φορέας που διεξάγει ελέγχους υπό την ευθύνη της αρχής ελέγχου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 127 παράγραφος 2 του ΚΚΔ
CCI	Code Commun d'Identification (αριθμός αναφοράς κάθε προγράμματος, ο οποίος χορηγείται από την Επιτροπή)

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1416480945454&uri=CELEX:32012R0966>

² http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.ELL

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

1. ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1. Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις

Κανονισμός	Άρθρα
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 Κανονισμός περί κοινών διατάξεων (εφεξής ΚΚΔ)	Μέρος τέταρτο Τίτλος I - Διαχείριση και έλεγχος

1.2. Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης

Σκοπός του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είναι να αποτελέσει ένα πρακτικό εργαλείο που θα συνδράμει τους ελεγκτές στην αξιολόγηση της λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί από τα κράτη μέλη για τα προγράμματα των ΕΔΕΤ (πλην του ΕΓΤΑΑ).

Βασίζεται στο ισχύον έγγραφο καθοδήγησης για την περίοδο 2007-2013 και στα συμπεράσματα ομάδας εργασίας στην οποία συμμετείχαν μέλη του προσωπικού των υπηρεσιών ελέγχου της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και της ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας της Επιτροπής, με σκοπό τη δημιουργία πλαισίου αναφοράς για:

- την ανάλυση των βασικών απαιτήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται (βλέπε ΚΚΔ και ΚΕΚ).
- την ανάλυση των κριτηρίων αξιολόγησης που πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε βασική απαίτηση.
- την παροχή κατευθυντήριων γραμμών για την εξαγωγή συμπερασμάτων για κάθε βασική απαίτηση και ανά αρχή.
- την παροχή κατευθυντήριων γραμμών για την εξαγωγή γενικού συμπεράσματος σχετικά με το σύστημα (ή μέρος του συστήματος) διαχείρισης και ελέγχου ενός προγράμματος ή μιας ομάδας προγραμμάτων, λαμβανομένων υπόψη τυχόν υφιστάμενων παραγόντων μετριασμού του κινδύνου ή αντισταθμιστικών ελέγχων.

Συνεπώς, το έγγραφο καθοδήγησης απευθύνεται καταρχάς στις διευθύνσεις ελέγχου των προαναφερόμενων υπηρεσιών της Επιτροπής και στις αρχές ελέγχου και αποσκοπεί στη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, της συνέπειας και της διαφάνειας κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου με τις βασικές κανονιστικές απαιτήσεις. Τα «στάδια αξιολόγησης» που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο καθοδήγησης ορίζουν τη μεθοδολογία που πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων των συστημάτων. Οι αρχές ελέγχου καλούνται να χρησιμοποιούν το παρόν έγγραφο καθοδήγησης κατά τους ελέγχους συστημάτων που διενεργούν στις διαχειριστικές αρχές, στις αρχές πιστοποίησης και στους ενδιάμεσους φορείς ή στο πλαίσιο της εποπτείας των εργασιών άλλων συμμετεχόντων φορέων ελέγχου προκειμένου, αφενός, να διασφαλίζεται η εναρμόνιση των αποτελεσμάτων των ελέγχων και, αφετέρου, οι ελεγκτές στα διάφορα σημεία της αλυσίδας ελέγχου να μπορούν να βασίζονται στο έργο των συναδέλφων τους.

Η ενότητα του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με την αξιολόγηση της λειτουργίας των αρχών ελέγχου απευθύνεται κατά πρώτον στις υπηρεσίες ελέγχου της Επιτροπής αλλά μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από τις αρχές ελέγχου κατά την αξιολόγηση/εποπτεία του έργου άλλων φορέων ελέγχου εντός του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου ή ως εργαλείο

αυτοαξιολόγησης για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των οικείων διαδικασιών ελέγχου με τις προσδοκίες της Επιτροπής.

Ωστόσο, συστήνεται αυστηρά στις διαχειριστικές αρχές, στις αρχές πιστοποίησης και στους ενδιαμέσους φορείς να συμβουλευονται και να χρησιμοποιούν το παρόν έγγραφο καθοδήγησης όποτε υπάρχει ανάγκη, ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης.

Στο πλαίσιο του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν όλες οι καταστάσεις που μπορούν να εμφανιστούν. Η αξιολόγηση της ποιότητας κάθε ελέγχου πρέπει να διασφαλίζει ότι το γενικό συμπέρασμα για το σύστημα είναι τεκμηριωμένο και ότι η προτεινόμενη γνώμη λογιστικού ελέγχου είναι συνεπής με τα πορίσματα του ελέγχου και δεόντως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη.

Το έγγραφο καθοδήγησης συνοδεύεται από τέσσερα παραρτήματα. Το παράρτημα I περιλαμβάνει τις βασικές απαιτήσεις και τα συναφή κριτήρια αξιολόγησης για κάθε βασική απαίτηση. Τα παραρτήματα II και III περιλαμβάνουν συνοπτικούς πίνακες που πρέπει να χρησιμοποιούνται από τους ελεγκτές και οι οποίοι παρέχουν το πλαίσιο για τη διαμόρφωση γενικής γνώμης, ανά σύστημα, σχετικά με τη συμμόρφωση με τις βασικές κανονιστικές απαιτήσεις για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Το παράρτημα IV περιλαμβάνει έναν πίνακα στον οποίο συνδέονται τα κριτήρια διορισμού με τις βασικές απαιτήσεις.

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

2.1. Βασικές απαιτήσεις και κριτήρια αξιολόγησης

Οι 18 βασικές απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και τα κριτήρια για την αξιολόγηση της λειτουργίας τους απαριθμούνται στο παράρτημα I.

Αφορούν:

1. τη διαχειριστική αρχή και τυχόν ενδιαμέσους φορείς στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα (8 βασικές απαιτήσεις που περιλαμβάνουν 36 κριτήρια αξιολόγησης)·
2. την αρχή πιστοποίησης και τυχόν ενδιαμέσους φορείς στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα (5 βασικές απαιτήσεις που περιλαμβάνουν 18 κριτήρια αξιολόγησης)·
3. την αρχή ελέγχου και τυχόν φορείς ελέγχου που διενεργούν ελέγχους για λογαριασμό της (5 βασικές απαιτήσεις που περιλαμβάνουν 27 κριτήρια αξιολόγησης).

Περιγράφονται κριτήρια αξιολόγησης για κάθε βασική απαίτηση. Η μη συμμόρφωση με τα εν λόγω κριτήρια υποδηλώνει ανεπάρκειες του συστήματος και, ως εκ τούτου, κίνδυνο πιστοποίησης παράτυπων δαπανών στην Επιτροπή και επιστροφής υπέρογκου ποσού προς τα κράτη μέλη.

2.2. Στάδια της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου διενεργείται σύμφωνα με το ακόλουθο σχηματικό διάγραμμα:

	<ul style="list-style-type: none">• Κριτήρια αξιολόγησης
	<ul style="list-style-type: none">• Συμπέρασμα ανά βασική απαίτηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης
	<ul style="list-style-type: none">• Συμπέρασμα ανά αρχή (ΔΑ, ΑΠ, ΑΕ)

Πρέπει να τονιστεί ότι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης η επαγγελματική κρίση του ελεγκτή και η διενέργεια αποτελεσματικής αξιολόγησης της ποιότητας αποτελούν παράγοντες ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση της συνέπειας των αποτελεσμάτων του ελέγχου.

Προκειμένου να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο βεβαιότητας και να διαμορφώνεται γνώμη σχετικά με τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, πρέπει να διενεργούνται λογιστικοί έλεγχοι των συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων δοκιμών των βασικών ελέγχων σε βασικούς φορείς. Αυτού του είδους οι δοκιμές συμμόρφωσης πρέπει να διενεργούνται για έναν αριθμό σχεδίων και συναλλαγών στο επίπεδο της διαχειριστικής αρχής, της αρχής πιστοποίησης, των ενδιάμεσων φορέων τους και της αρχής ελέγχου.

Οι δοκιμές των ελέγχων στο επίπεδο της αρχής πιστοποίησης και του (των) ενδιάμεσου(-ων) φορέα(-ων) της μπορούν επίσης να συμβάλουν στους λογιστικούς ελέγχους των λογαριασμών (βλέπε άρθρο 29 παράγραφος 3 του ΚΕΚ).

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την επιλογή του δείγματος για τις δοκιμές των ελέγχων (όπως δειγματοληψία βάσει χαρακτηριστικών ή επιλογή κατά την κρίση) πρέπει να αποφασίζεται από την αρχή ελέγχου (στην περίπτωση των κρατών μελών) ή από την Επιτροπή. Σε περιπτώσεις όπου στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός ενδιάμεσων φορέων, μπορεί να επιλέγεται κατάλληλο δείγμα από αυτούς για τη διενέργεια δοκιμών των βασικών ελέγχων. Το δείγμα των ενδιάμεσων φορέων πρέπει να επιλέγεται με βάση κατάλληλη αξιολόγηση κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη στοιχείων όπως το προφίλ κινδύνου των πράξεων που ελέγχονται από τον ενδιάμεσο φορέα, ο όγκος των κονδυλίων, η πολυπλοκότητα και/ή η καινοτομία των πράξεων, τυχόν τροποποιήσεις της οργανωτικής δομής, η εμπειρογνομosύνη του προσωπικού, κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τα ελεγκτικά πρότυπα, ο ελεγκτής ορίζει στην έκθεση ελέγχου που καταρτίζει ο ίδιος το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου και κατά πόσον τα συμπεράσματά του καλύπτουν ολόκληρο το σύστημα ή μέρος αυτού.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του μεγέθους του δείγματος για τις δοκιμές των ελέγχων πρέπει να είναι σύμφωνο με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου (π.χ. INTOSAI, IFAC, IIA).

Τα αποτελέσματα αυτών των δοκιμών σε συνδυασμό με άλλα ποιοτικά στοιχεία και διαδικασίες ελέγχου διαμορφώνουν τη βάση της αξιολόγησης.

Στη συνέχεια οι ελεγκτές πρέπει, για κάθε στάδιο (δηλ. πρώτα για κάθε κριτήριο αξιολόγησης, έπειτα για κάθε βασική απαίτηση, ύστερα για κάθε αρχή και τέλος για κάθε γενικό συμπέρασμα σχετικά με τα συστήματα ελέγχου και διαχείρισης) να διατυπώνουν τα συμπεράσματά τους σύμφωνα με τις ακόλουθες κατηγορίες:

Κατηγορία 1. Λειτουργεί καλά. Δεν απαιτείται καμία βελτίωση ή απαιτούνται μικρές μόνο βελτιώσεις. Δεν παρατηρούνται ελλείψεις ή διαπιστώθηκαν μικρές μόνο ελλείψεις. Οι ελλείψεις αυτές δεν επηρεάζουν, ή επηρεάζουν ελάχιστα τη λειτουργία των υπό αξιολόγηση βασικών απαιτήσεων / αρχών / συστημάτων.

Κατηγορία 2. Λειτουργεί, αλλά απαιτούνται ορισμένες βελτιώσεις. Διαπιστώθηκαν ορισμένες ελλείψεις. Οι ελλείψεις αυτές επηρεάζουν εν μέρει τη λειτουργία των υπό αξιολόγηση βασικών απαιτήσεων / αρχών / συστημάτων. Διαμορφώθηκαν συστάσεις προς εφαρμογή από τον ελεγχόμενο φορέα.

Κατηγορία 3. Λειτουργεί μερικώς· απαιτούνται ουσιαστικές βελτιώσεις. Διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις που εκθέτουν τα ταμεία στον κίνδυνο παρατυπιών. Ο αντίκτυπος στην αποτελεσματική λειτουργία των βασικών απαιτήσεων / αρχών / συστημάτων είναι σημαντικός.

Κατηγορία 4. Ουσιαστικά δεν λειτουργεί. Διαπιστώθηκαν πολλές σοβαρές και/ή εκτεταμένες ελλείψεις που εκθέτουν τα ταμεία σε κίνδυνο παρατυπιών. Ο αντίκτυπος στην αποτελεσματική λειτουργία των υπό αξιολόγηση βασικών απαιτήσεων / αρχών / συστημάτων είναι σημαντικός – η λειτουργία των υπό αξιολόγηση βασικών απαιτήσεων / αρχών / συστημάτων είναι πλημμελής ή ανύπαρκτη.

Σκοπός των παραρτημάτων II και III είναι η διευκόλυνση της εν λόγω διαδικασίας αξιολόγησης για κάθε στάδιο.

2.2.1. Κριτήρια αξιολόγησης

Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει την εξέταση των κριτηρίων αξιολόγησης για κάθε βασική απαίτηση μέσω του προσδιορισμού της κατηγορίας εκείνης από τις τέσσερις προαναφερόμενες η οποία αντιστοιχεί καλύτερα σε κάθε κριτήριο αξιολόγησης για το υπό έλεγχο πρόγραμμα.

Για τη διασφάλιση διαφανούς και αντικειμενικής αξιολόγησης κάθε κριτηρίου πρέπει να χρησιμοποιείται το παράρτημα II.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι, κατά την ταξινόμηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης, οι ελεγκτές πρέπει να χρησιμοποιούν την επαγγελματική κρίση τους, λαμβάνοντας υπόψη κάθε άλλο διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο ελέγχου, το οποίο πρέπει επίσης να αναλύεται. Τα αποδεικτικά στοιχεία του ελέγχου μπορεί να περιλαμβάνουν όλες τις γνώσεις που συγκεντρώνονται σχετικά με τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που αποκτώνται μέσω της εξέτασης των περιγραφών του συστήματος, της γνώμης και της έκθεσης λογιστικού ελέγχου, των εγχειριδίων για τις διαδικασίες, ερευνών σχετικά με τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, ή συνεντεύξεων με φορείς που συμμετέχουν στα συστήματα.

2.2.2 Συμπέρασμα ανά βασική απαίτηση

Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει την εξαγωγή συμπεράσματος ανά βασική απαίτηση βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που αξιολογήθηκαν προηγουμένως στο στάδιο 1. Καταρχήν, κατά την αξιολόγηση των βασικών απαιτήσεων, ο συνολικός αντίκτυπος του επιπέδου βεβαιότητας αποτελεί παράγοντα αποφασιστικής σημασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν είναι:

- Ποιος είναι ο αντίκτυπος της μη τήρησης ή της μερικής τήρησης ενός συγκεκριμένου κριτηρίου αξιολόγησης ή μιας συγκεκριμένης βασικής απαίτησης στον προσδιορισμό σφαλμάτων, παρατυπιών και στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου;
- Αυξάνει η απουσία του κριτηρίου την πιθανότητα μη πρόληψης, μη εντοπισμού και/ή μη κατάλληλης διόρθωσης παράτυπων ή παράνομων δαπανών;

Οι ακόλουθες κατευθύνσεις παρέχονται ως παραδείγματα πιθανών αποτελεσμάτων για το συγκεκριμένο στάδιο (μετά τον συνδυασμό των δοκιμών των βασικών ελέγχων με άλλα ποιοτικά στοιχεία):

- σε περιπτώσεις όπου ένα ή περισσότερα κριτήρια αξιολόγησης εμπίπτουν στην κατηγορία 3 ή στην κατηγορία 4, ο ελεγκτής μπορεί να συμπεράνει ευλόγως ότι αυτό δεν θα επέτρεπε την ταξινόμηση της βασικής απαίτησης στην κατηγορία 1, ούτε, κατά πάσα πιθανότητα, στην κατηγορία 2·
- σε περιπτώσεις όπου η πλειονότητα των κριτηρίων αξιολόγησης εμπίπτει στην ίδια κατηγορία, ο ελεγκτής μπορεί να συμπεράνει ευλόγως ότι αυτό αποτελεί σοβαρό λόγο για την ταξινόμηση και της βασικής απαίτησης στην ίδια αυτή κατηγορία·
- κατά γενικό κανόνα, η βασική απαίτηση δεν μπορεί να ταξινομηθεί ευνοϊκότερα από

το χειρότερο από τα κριτήρια αξιολόγησης με πιθανή εξαίρεση τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης:

Διαχειριστική αρχή

2.3 Όλες οι αιτήσεις που λαμβάνονται καταχωρίζονται. Οι αιτήσεις καταχωρίζονται κατά την παραλαβή, παρέχεται αποδεικτικό παραλαβής σε κάθε αιτούντα και τηρούνται αρχεία της κατάστασης έγκρισης κάθε αίτησης.

2.5 Αποφάσεις που αφορούν την έγκριση ή την απόρριψη των αιτήσεων και των σχεδίων πρέπει να λαμβάνονται από κατάλληλο πρόσωπο ή φορέα, τα αποτελέσματα να κοινοποιούνται γραπτώς και οι λόγοι έγκρισης ή απόρριψης των αιτήσεων να παρατίθενται με σαφήνεια. Η διαδικασία προσφυγής και οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να δημοσιεύονται.

5.3 Εφαρμόζονται διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου τηρούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 140 του ΚΚΔ, ήτοι σχετικά με τη διαθεσιμότητα των εγγράφων.

Αρχή πιστοποίησης

11.3 Διασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου μέσω της εγγραφής και της αποθήκευσης σε ηλεκτρονική μορφή λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη, η οποία υποστηρίζει όλα τα δεδομένα που απαιτούνται για την κατάρτιση των αιτήσεων πληρωμής και των λογαριασμών. Η διαδρομή ελέγχου στο εσωτερικό της αρχής πιστοποίησης πρέπει να καθιστά δυνατή τη συμφωνία των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή με τις καταστάσεις δαπανών που λαμβάνονται από τη διαχειριστική αρχή ή τον ενδιαμέσο φορέα.

13.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται η έγκαιρη υποβολή στοιχείων στην Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Αρχή ελέγχου

18.5 Η ετήσια έκθεση ελέγχου για τη λογιστική χρήση και η γνώμη λογιστικού ελέγχου πρέπει να καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη που αφορούν τα προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

Για να καταλήξουν σε συμπεράσματα, οι ελεγκτές θα χρησιμοποιούν την επαγγελματική τους κρίση και κάθε πιθανό παράγοντα μετριασμού του κινδύνου. Πρέπει να παρέχονται επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου και να καταχωρίζονται στον φάκελο ελέγχου.

2.2.3 Συμπέρασμα ανά αρχή

Το τρίτο στάδιο περιλαμβάνει την εξαγωγή συμπεράσματος ανά αρχή, βάσει των αποτελεσμάτων της ταξινόμησης κάθε βασικής απαίτησης που πραγματοποιήθηκε στο στάδιο 2. Πρέπει να χρησιμοποιούνται τα παραρτήματα II και III. Στο παράρτημα II παρουσιάζεται η αξιολόγηση ανά βασική απαίτηση με σκοπό την εξαγωγή συμπεράσματος ανά αρχή, ενώ στο παράρτημα III, το οποίο περιλαμβάνει τον «πίνακα σύνδεσης», συνδέεται το συμπέρασμα ανά αρχή με το γενικό συμπέρασμα για το σύστημα (σύνδεση με το στάδιο 4).

Δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν όλοι οι συνδυασμοί των αξιολογήσεων των βασικών απαιτήσεων ανά αρχή που ενδέχεται να προκύψουν. Ωστόσο, μπορούν να παρασχεθούν οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

1. Καθεμία από τις βασικές απαιτήσεις πρέπει να αξιολογείται ανεξάρτητα από τις άλλες που ισχύουν για την ίδια αρχή. Αυτό σημαίνει ότι τυχόν έλλειψη που διαπιστώνεται σχετικά με μία από τις βασικές απαιτήσεις σε μία αρχή δεν μπορεί να αντισταθμίζεται από άλλη βασική απαίτηση η οποία λειτουργεί καλά στην ίδια αρχή. Το ενδεχόμενο ελέγχων αντισταθμισμού εξετάζεται μόνο στο επίπεδο της γενικής αξιολόγησης του συστήματος (στάδιο 4).

2. Ορισμένες βασικές απαιτήσεις είναι απαραίτητες όσον αφορά τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών και την ορθή λειτουργία της σχετικής αρχής. Τα κριτήρια για τον καθορισμό των σοβαρών ανεπαρκειών όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 39 του ΚΚΔ καθορίζονται στο άρθρο 30 του ΚΕΚ και αφορούν:
 - για τη διαχειριστική αρχή: τις βασικές απαιτήσεις 2 (επιλογή πράξεων), 4 (διαχειριστικές επαληθεύσεις) και 5 (διαδρομή ελέγχου των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους).
 - για την αρχή πιστοποίησης: τη βασική απαίτηση 13 (κατάρτιση και πιστοποίηση των ετήσιων λογαριασμών).
 - για την αρχή ελέγχου: τις βασικές απαιτήσεις 15 (λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων), 16 (λογιστικοί έλεγχοι πράξεων) και 18 (αξιόπιστη γνώμη λογιστικού ελέγχου και προετοιμασία της ετήσιας έκθεσης ελέγχου).
3. Η ταξινόμηση των επτά κυριότερων βασικών απαιτήσεων που αναφέρονται στο σημείο 2 ανωτέρω στην κατηγορία 1 ή 2 έχει θετική επίδραση στο γενικό συμπέρασμα.
4. Εάν μία από τις κυριότερες βασικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο σημείο 2 ανωτέρω ή δύο ή περισσότερες από τις άλλες βασικές απαιτήσεις για μία αρχή ταξινομηθούν στις κατηγορίες 3 ή 4, η εν λόγω αρχή δεν μπορεί αξιολογηθεί γενικά σε κατηγορία υψηλότερη από τις κατηγορίες 3 ή 4. Με άλλα λόγια, έλλειψη που παρατηρείται σε μία από τις κυριότερες βασικές απαιτήσεις δεν μπορεί να αντισταθμιστεί με ταξινόμηση σε υψηλότερη κατηγορία των άλλων βασικών απαιτήσεων για την υπό αξιολόγηση αρχή.
5. Εάν ορισμένα από τα καθήκοντα έχουν ανατεθεί σε ενδιάμεσους φορείς, απαιτείται περαιτέρω ανάλυση των παραρτημάτων II και III και εφαρμόζονται τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην περίπτωση της διαχειριστικής αρχής/αρχής πιστοποίησης προκειμένου να συναχθεί συμπέρασμα ανά ενδιάμεσο φορέα και, βάσει αυτού, γενικό συμπέρασμα για τη διαχειριστική αρχή ή την αρχή πιστοποίησης.

Οι ελεγκτές πρέπει να χρησιμοποιούν την επαγγελματική κρίση τους προκειμένου να συνάγουν το κατάλληλο συμπέρασμα ανά αρχή, αξιολογώντας το γενικό συμπέρασμα του πίνακα που παρέχεται στο παράρτημα III του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.

2.2.4 Γενικό συμπέρασμα

Σε αυτό το τελικό στάδιο οι ελεγκτές συσχετίζουν το συμπέρασμα ανά αρχή με το γενικό συμπέρασμα για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, προσδιορίζοντας τυχόν παράγοντες μετριασμού του κινδύνου και αντισταθμιστικούς ελέγχους που ενδέχεται να υπάρχουν σε μία αρχή και οι οποίοι μειώνουν αποτελεσματικά τον κίνδυνο για ολόκληρο το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.

Για παράδειγμα, εάν ο ελεγκτής καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι επαληθεύσεις που διενεργήθηκαν από την αρχή πιστοποίησης είναι ημιτελείς ή όχι επαρκώς αποτελεσματικές, αλλά οι διαχειριστικές επαληθεύσεις της διαχειριστικής αρχής (ή εάν έχουν ανατεθεί εξωτερικά, του ενδιάμεσου φορέα) είναι ικανοποιητικής ποιότητας και αποτελεσματικές, αυτό μπορεί να μειώνει τον κίνδυνο πιστοποίησης και αποστολής στην Επιτροπή παράτυπων δαπανών. Υπενθυμίζεται ότι η βασική απαίτηση 4 (διαχειριστικές επαληθεύσεις) παραμένει η σημαντικότερη και πρωταρχική άμυνα των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου έναντι των παρατυπιών. Η αξιολόγηση της ορθής λειτουργίας αυτής της βασικής απαίτησης είναι, ως εκ τούτου, καίριας σημασίας για την αξιολόγηση του κινδύνου επιστροφής παράτυπων δαπανών από την Επιτροπή. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι πριν ληφθούν υπόψη οι εν λόγω έλεγχοι ως παράγοντας μετριασμού του κινδύνου ή ως αντισταθμιστικός έλεγχος, πρέπει να αποδειχθεί η ορθή λειτουργία τους. Ένα άλλο παράδειγμα παράγοντα μετριασμού, πριν από

την έκδοση γνώμης λογιστικού ελέγχου, θα μπορούσε να είναι η εφαρμογή σχεδίου δράσης μέσω του οποίου βελτιώθηκε αποτελεσματικά το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (για την αποφυγή μελλοντικών παρόμοιων παρατυπιών) και διορθώθηκαν οι βασικές παρατυπίες που δεν είχαν προηγουμένως εντοπιστεί από απλούς ελέγχους ή ελέγχους των διαχειριστικών επαληθεύσεων (δημοσιονομικές διορθώσεις για δαπάνες που είχαν δηλωθεί στο παρελθόν).

Ο ελεγκτής καθορίζει το επίπεδο υπολειπόμενου κινδύνου για την κανονικότητα των συναλλαγών και διαμορφώνει τελικά ένα γενικό συμπέρασμα, ανά σύστημα, σχετικά με τη συμμόρφωση του συστήματος με τις βασικές κανονιστικές απαιτήσεις. Πρέπει να χρησιμοποιείται το παράρτημα III.

1. Για τη γενική αξιολόγηση των συστημάτων χρησιμοποιούνται οι ίδιες κατηγορίες με αυτές των επιμέρους βασικών απαιτήσεων και αρχών προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέπεια των αποτελεσμάτων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.
2. Πριν από τον καθορισμό του επιπέδου του υπολειπόμενου κινδύνου για την κανονικότητα, ο ελεγκτής πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη παραγόντων μετριασμού του κινδύνου, όπως περιγράφηκε ανωτέρω.

Στη συνέχεια, το γενικό συμπέρασμα ανά σύστημα διαχείρισης και ελέγχου παρέχει τη βάση για τον καθορισμό των επιπέδων βεβαιότητας και για τον καθορισμό των επιπέδων αξιοπιστίας των λογιστικών ελέγχων των πράξεων. Κατά την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης ελέγχου, μέσω του συνδυασμού των συμπερασμάτων της για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου με τα αποτελέσματα των λογιστικών ελέγχων των πράξεων και των λογαριασμών, ο ελεγκτής μπορεί στη συνέχεια να διαμορφώσει γνώμη λογιστικού ελέγχου για το πρόγραμμα και να προτείνει επακόλουθες ενέργειες, εάν κρίνεται απαραίτητο.

Επιπλέον, αυτό το ελεγκτικό έργο πρέπει να χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 124 παράγραφος 5 του ΚΚΔ σχετικά με την υποχρέωση παρακολούθησης της τήρησης των κριτηρίων διορισμού. Για τη διευκόλυνση του έργου αυτού παρέχεται στο παράρτημα IV πίνακας στον οποίο συνδέονται τα κριτήρια διορισμού και οι σχετικές βασικές απαιτήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στο παρόν παράρτημα προσδιορίζονται τα βασικά στοιχεία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και των κριτηρίων αξιολόγησης, λαμβανομένων υπόψη των ελάχιστων απαιτήσεων του ισχύοντος νομικού πλαισίου για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Τα βασικά στοιχεία, διαρθρωμένα ανά αρχή, είναι τα στοιχεία εκείνα που έχουν σχεδιαστεί και είναι ουσιώδη για τη διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών, καθώς και της πραγματικής υπόστασης των πράξεων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα τα οποία λαμβάνουν στήριξη από τα ΕΔΕΤ (πλην του ΕΓΤΑΑ) στο πλαίσιο του ΚΚΔ.

1. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με τη διαχειριστική αρχή και τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς)

Βασική απαίτηση 1: Επαρκής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και επαρκή συστήματα για την σύνταξη εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλο φορέα

(Άρθρο 72 στοιχεία α), β), ε) και η), άρθρο 122 παράγραφος 2, άρθρο 123 παράγραφοι 1 και 6, άρθρο 125 παράγραφος 1 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

1.1 Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων (οργανόγραμμα, ενδεικτικός αριθμός θέσεων εργασίας, απαιτούμενα προσόντα και πείρα, περιγραφές καθηκόντων), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης τεκμηριωμένης συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που ανατίθενται από τη διαχειριστική αρχή στον (στους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς).

1.2 Υπάρχει το απαραίτητο προσωπικό και η απαιτούμενη εμπειρογνομosύνη στα διάφορα επίπεδα και για τα διαφορετικά καθήκοντα εντός της διαχειριστικής αρχής και των ενδιάμεσων φορέων, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των σχετικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης καθηκόντων, εφόσον υφίστανται.

1.3 Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων εντός της οργάνωσης της διαχειριστικής αρχής, όπου απαιτείται, και ιδίως στην περίπτωση όπου το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να διατηρήσει το καθήκον της πιστοποίησης εντός της ίδιας διοικητικής δομής στην οποία βρίσκεται η διαχειριστική αρχή, καθώς και μεταξύ της διαχειριστικής αρχής και άλλων φορέων που συμμετέχουν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (αρχή πιστοποίησης, ή οι ενδιάμεσοι φορείς της, αρχή ελέγχου ή άλλοι φορείς ελέγχου).

1.4 Υφίστανται ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια, που επικαιροποιούνται όποτε απαιτείται και καλύπτουν όλες τις βασικές δραστηριότητες της διαχειριστικής αρχής και των ενδιάμεσων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για παρατυπίες και για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

1.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες και ρυθμίσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εποπτεία των καθηκόντων που ανατίθενται σε ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής στοιχείων (έλεγχος της μεθοδολογίας του ενδιάμεσου φορέα, τακτική επανεξέταση των αποτελεσμάτων που υποβάλλονται από τον ενδιάμεσο φορέα, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι δυνατόν, της εκ νέου διενέργειας σε δειγματοληπτική βάση του έργου που εκτελέστηκε από τον ενδιάμεσο φορέα).

1.6 Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, υπάρχει πλαίσιο που εξασφαλίζει ότι όταν είναι απαραίτητο, και ιδίως σε περίπτωση σημαντικών τροποποιήσεων των δραστηριοτήτων και αλλαγών στις δομές διαχείρισης και ελέγχου, εφαρμόζεται κατάλληλη

διαδικασία διαχείρισης κινδύνου.

Βασική απαίτηση 2: Κατάλληλη επιλογή πράξεων

(Άρθρο 72 στοιχείο γ), άρθρο 125 παράγραφος 3 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

2.1 Η διαχειριστική αρχή κατάρτισε, προς έγκριση από την επιτροπή παρακολούθησης, κατάλληλες διαδικασίες και κριτήρια επιλογής τα οποία:

- α. διασφαλίζουν τη συμβολή των πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας·
- β. δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση και είναι διαφανή·
- γ. λαμβάνουν υπόψη την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης όπως ορίζεται στα άρθρα 7 και 8 του ΚΚΔ.

2.2 Οι προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων δημοσιεύονται⁴.

Οι προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων δημοσιοποιούνται κατά τρόπο ώστε να ενημερώνονται όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι και περιλαμβάνουν σαφή περιγραφή της διαδικασίας επιλογής που χρησιμοποιείται και των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των δικαιούχων.

2.3 Όλες οι αιτήσεις που λαμβάνονται καταχωρίζονται.

Οι αιτήσεις καταχωρίζονται κατά την παραλαβή, παρέχεται αποδεικτικό παραλαβής σε κάθε αιτούντα και τηρούνται αρχεία της κατάστασης έγκρισης κάθε αίτησης.

2.4 Όλες οι αιτήσεις ή τα σχέδια αξιολογούνται με βάση τα ισχύοντα κριτήρια.

Η αξιολόγηση διενεργείται με συνέπεια και αμεροληψία. Τα κριτήρια και η βαθμολόγηση που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με αυτά που έχουν εγκριθεί από την επιτροπή παρακολούθησης και αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων ή των σχεδίων η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι οι αξιολογητές διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρογνωμοσύνη και ανεξαρτησία.

Η διαχειριστική αρχή πρέπει επιπλέον να εξετάζει συγκεκριμένα κατά πόσον:

- α. η επιλεγείσα πράξη εμπίπτει στο πεδίο του αρμόδιου(-ων) ταμείου(-ων) και μπορεί να ενταχθεί σε μια κατηγορία παρέμβασης·
- β. ο δικαιούχος έχει τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα να τηρήσει τους όρους σχετικά με την παροχή χρηματοδότησης·
- γ. σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης έχει αρχίσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο σχετικά με την εν λόγω πράξη·
- δ. οι πράξεις που επιλέγονται για στήριξη δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αποτελούν τμήμα πράξης η οποία έχει υποβληθεί ή θα έπρεπε να υποβληθεί σε διαδικασία ανάκτησης μετά τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής του προγράμματος.

Όλα τα στάδια της αξιολόγησης αυτής πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς.

⁴ Δεν ισχύει σε περιπτώσεις απευθείας διάθεσης των κονδυλίων της ΕΕ σε ορισμένα εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά σχέδια.

2.5 Αποφάσεις που αφορούν την έγκριση ή την απόρριψη αιτήσεων ή σχεδίων πρέπει να λαμβάνονται από δεόντως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο στον αρμόδιο διορισμένο φορέα, τα αποτελέσματα να κοινοποιούνται γραπτώς σε συμφωνία ή απόφαση (ή σε παρόμοιο έγγραφο) στον αιτούντα και οι λόγοι έγκρισης ή απόρριψης να παρατίθενται με σαφήνεια. Η διαδικασία προσφυγής και οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να δημοσιεύονται.

Βασική απαίτηση 3: Επαρκής πληροφόρηση των δικαιούχων

(Άρθρο 125 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

3.1 Γνωστοποιούνται αποτελεσματικά στους δικαιούχους τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους, ιδίως οι εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας που ισχύουν για το πρόγραμμα, οι εφαρμοστέοι κανόνες επιλεξιμότητας της ΕΕ, οι ειδικές απαιτήσεις για την παροχή στήριξης για κάθε πράξη σχετικά με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο της πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης, το χρονικό όριο εκτέλεσης, οι απαιτήσεις που αφορούν το χωριστό λογιστικό σύστημα ή την επαρκή λογιστική κωδικοποίηση, οι πληροφορίες που πρέπει να φυλάσσονται και να γνωστοποιούνται. Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας πρέπει επίσης να περιγράφονται σαφώς και να γνωστοποιούνται στους δικαιούχους.

3.2 Υφίστανται σαφείς και αδιαμφισβήτητοι εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας που έχουν καθοριστεί για το πρόγραμμα.

3.3 Υφίσταται στρατηγική που διασφαλίζει την πρόσβαση των δικαιούχων στις απαραίτητες πληροφορίες καθώς και το ότι λαμβάνουν το κατάλληλο επίπεδο καθοδήγησης (φυλλάδια, βιβλιαράκια, σεμινάρια, εργαστήρια, δικτυακοί τόποι κ.λπ.).

Βασική απαίτηση 4: Επαρκείς διαχειριστικές επαληθεύσεις

(Άρθρο 72 στοιχεία γ) και η), άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο α), παράγραφος 5 και παράγραφος 6 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

4.1 Οι διαχειριστικές επαληθεύσεις περιλαμβάνουν:

- α. διοικητικές επαληθεύσεις για κάθε αίτηση επιστροφής που υποβάλλουν οι δικαιούχοι: όλες οι αιτήσεις επιστροφής δαπανών που υποβάλλονται από τους δικαιούχους πρέπει να υποβάλλονται σε διοικητικές επαληθεύσεις από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) πριν από την πιστοποίηση, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνεται εξέταση της ίδιας της αίτησης και των σχετικών συνημμένων δικαιολογητικών. Ο αριθμός και το είδος των δικαιολογητικών που πρέπει να ζητούνται από τους δικαιούχους προς επαλήθευση βασίζεται σε αξιολόγηση του κινδύνου κάθε είδους φακέλου ή δικαιούχου·
- β. επιτόπιες επαληθεύσεις των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς), οι οποίες πρέπει να διενεργούνται όταν το σχέδιο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, όσον αφορά τόσο τη φυσική όσο και τη χρηματοοικονομική πρόοδο (π.χ., για μέτρα επιμόρφωσης).

4.2 Οι επιτόπιες επαληθεύσεις μεμονωμένων πράξεων μπορούν να διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) σε δειγματοληπτική βάση. Η συχνότητα και το πεδίο κάλυψης των επιτόπιων επαληθεύσεων πρέπει να είναι ανάλογα προς το ποσό της δημόσιας στήριξης που χορηγείται σε μια πράξη και προς το επίπεδο κινδύνου που εντοπίζεται από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) μέσω των διοικητικών επαληθεύσεων που διενεργούν, καθώς και από την αρχή ελέγχου μέσω των λογιστικών ελέγχων που διεξάγει για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου συνολικά. Τα

αρχεία πρέπει να περιγράφουν τη μέθοδο δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε, να προσδιορίζουν τις πράξεις που επελέγησαν και να παρέχουν επισκόπηση των συμπερασμάτων των επαληθεύσεων και των παρατυπιών που εντοπίστηκαν.

4.3 Πρέπει να υπάρχουν και να χρησιμοποιούνται γραπτές διαδικασίες και ολοκληρωμένοι κατάλογοι ελέγχου για τις διαχειριστικές επαληθεύσεις προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν ουσιώδεις ανακρίβειες. Αυτό σημαίνει ότι οι κατάλογοι ελέγχου πρέπει, τουλάχιστον, να αφορούν επαληθεύσεις σχετικά με:

- α. την ορθότητα της αίτησης για επιστροφή δαπανών·
- β. την επιλέξιμη περίοδο·
- γ. τη συμμόρφωση με το εγκεκριμένο σχέδιο·
- δ. τη συμμόρφωση με το εγκεκριμένο ποσοστό χρηματοδότησης (εφόσον συντρέχει περίπτωση)·
- ε. τη συμμόρφωση με τους συναφείς κανόνες επιλεξιμότητας και τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δημοσιότητα, τις απαιτήσεις για ίσες ευκαιρίες και μη εισαγωγή διακρίσεων·
- στ. την πραγματική υπόσταση του έργου, συμπεριλαμβανομένης της φυσικής προόδου του προϊόντος ή της υπηρεσίας και της συμμόρφωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας επιχορήγησης και με τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων·
- ζ. τις δηλωθείσες δαπάνες και την ύπαρξη και συμμόρφωση της διαδρομής ελέγχου για διάφορα στοιχεία δαπανών·
- η. το χωριστό λογιστικό σύστημα ή επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που σχετίζονται με πράξη, για πράξεις για τις οποίες επεστράφησαν δαπάνες με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες που όντως πραγματοποιήθηκαν. Το εν λόγω χωριστό λογιστικό σύστημα ή η επαρκής λογιστική κωδικοποίηση παρέχουν τη δυνατότητα επαλήθευσης (1) της ορθής κατανομής των δαπανών που αφορούν εν μέρει μόνο τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και (2) ορισμένων τύπων δαπανών οι οποίες θεωρούνται επιλέξιμες μόνο εντός ορισμένων ορίων ή αναλογικά προς άλλες δαπάνες.

4.4 Πρέπει να τηρούνται αποδεικτικά στοιχεία:

- α. των διοικητικών επαληθεύσεων και των επιτόπιων επαληθεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί και των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί·
- β. της παρακολούθησης των ευρημάτων που έχουν εντοπιστεί.

Τα αρχεία αυτά αποτελούν τα δικαιολογητικά έγγραφα και τις πληροφορίες για την ετήσια σύνοψη που πρέπει να καταρτίσει η διαχειριστική αρχή.

4.5 Υπάρχουν εγκεκριμένες από τη διαχειριστική αρχή διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις επαληθεύσεις που διενεργούνται για τον σκοπό της πιστοποίησης.

Οι διαχειριστικές επαληθεύσεις πρέπει να ολοκληρώνονται εγκαίρως για τις δαπάνες που πιστοποιούνται στους λογαριασμούς μιας δεδομένης λογιστικής χρήσης.

Βασική απαίτηση 5: Ύπαρξη αποτελεσματικού συστήματος για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου

(Άρθρο 72 στοιχείο ζ), άρθρο 122 παράγραφος 3, άρθρο 140, άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ), άρθρο 125 παράγραφος 8 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

5.1 Οι λεπτομερείς λογιστικές εγγραφές και τα δικαιολογητικά έγγραφα για τις πράξεις τηρούνται στο κατάλληλο διαχειριστικό επίπεδο (όπως οι τεχνικές προδιαγραφές και το χρηματοδοτικό σχέδιο της πράξης, η πρόοδος ως προς την επίτευξη εκροών και αποτελεσμάτων και οι εκθέσεις παρακολούθησης, τα έγγραφα σχετικά με την αίτηση, την αξιολόγηση, την επιλογή και την έγκριση της επιχορήγησης, καθώς και σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και ανάθεσης συμβάσεων, και οι εκθέσεις σχετικά με τις εξακριβώσεις συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών) και παρέχουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 του ΚΕΚ. Το λογιστικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα τόσο στους δικαιούχους όσο και στους άλλους φορείς που συμμετέχουν να αναγνωρίζονται ταυτόχρονα με την αιτιολόγηση της πληρωμής.

5.2 Η διαχειριστική αρχή διατηρεί μητρώο των στοιχείων ταυτότητας και του τόπου εγκατάστασης των φορέων που τηρούν τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους. Σε αυτά περιλαμβάνονται όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, τα οποία μπορεί να είναι σε ηλεκτρονική μορφή στην περίπτωση ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ δικαιούχων και σχετικών φορέων σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 3 του ΚΚΔ.

5.3 Εφαρμόζονται διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου τηρούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 140 του ΚΚΔ, δηλ. σχετικά με τη διαθεσιμότητα των εγγράφων.

Βασική απαίτηση 6: Αξιοπίστο σύστημα συλλογής, καταγραφής και αποθήκευσης δεδομένων για σκοπούς παρακολούθησης, αξιολόγησης, δημοσιονομικής διαχείρισης, επαλήθευσης και λογιστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης συνδέσεων με συστήματα ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων με τους δικαιούχους

(Άρθρο 72 στοιχείο δ), άρθρο 112 παράγραφος 3, άρθρο 122 παράγραφος 3, άρθρο 125 παράγραφος 2 στοιχεία α), δ), ε), άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ) και παράγραφος 8 και άρθρο 140 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

6.1 Υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα ικανό να συλλέγει, να καταγράφει και να αποθηκεύει για κάθε πράξη τα δεδομένα που απαιτούνται βάσει του παραρτήματος ΙΙΙ του ΚΚΔ, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που αφορούν δείκτες και ορόσημα καθώς και την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, τα οποία παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή δυνάμει του άρθρου 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ.

Στην περίπτωση όπου μία πράξη λαμβάνει στήριξη από το ΕΚΤ, στις πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με τους μεμονωμένους συμμετέχοντες και ανάλυση ανά φύλο των δεδομένων σχετικά με τους δείκτες, όπου απαιτείται.

6.2 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες για τη διευκόλυνση της συγκέντρωσης των δεδομένων, όπου αυτό είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της αξιολόγησης, των ελέγχων, καθώς και για τις αιτήσεις πληρωμής και τους λογαριασμούς, τις ετήσιες συνόψεις, τις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και τις τελικές εκθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων για τα χρηματοοικονομικά δεδομένα, που υποβάλλονται στην Επιτροπή.

6.3 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζονται:

- α. η ασφάλεια και η συντήρηση του ηλεκτρονικού αυτού συστήματος, η ακεραιότητα των δεδομένων λαμβανομένων υπόψη διεθνώς αποδεκτών προτύπων όπως τα πρότυπα ISO/IEC 27001:2013 και ISO/IEC 27002:2013, η εμπιστευτικότητα των δεδομένων, η εξακρίβωση της ταυτότητας του αποστολέα και η αποθήκευση εγγράφων και δεδομένων ιδίως σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 3, το άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ), το άρθρο 125 παράγραφος 8 και το άρθρο 140 του ΚΚΔ και
- β. η προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Βασική απαίτηση 7: Αποτελεσματική εφαρμογή αναλογικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης

(Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 122 παράγραφος 2, άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

7.1 Πριν από την έναρξη της υλοποίησης του προγράμματος, οι διαχειριστικές αρχές διενεργούν αξιολόγηση του κινδύνου απάτης σχετικά με τον αντίκτυπο και την πιθανότητα εμφάνισης κινδύνων απάτης που συνδέονται με τις βασικές διαδικασίες υλοποίησης των προγραμμάτων. Η αξιολόγηση του κινδύνου απάτης πρέπει, ιδανικά, να διενεργείται σε ετήσια βάση, ή σε διετή βάση, ανάλογα με τα επίπεδα κινδύνου. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κινδύνου απάτης πρέπει να επικυρώνονται από ανώτερα διοικητικά στελέχη της διαχειριστικής αρχής.

7.2 Τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης διαρθρώνονται με άξονα τα τέσσερα βασικά στοιχεία του κύκλου καταπολέμησης της απάτης: πρόληψη, διαπίστωση, διόρθωση και δίωξη.

7.3 Εφαρμόζονται κατάλληλα και αναλογικά προληπτικά μέτρα, προσαρμοσμένα σε ειδικές καταστάσεις, με σκοπό τον μετριασμό του υπολειπόμενου κινδύνου απάτης σε αποδεκτά επίπεδα (όπως δήλωση αποστολής, κώδικας δεοντολογίας, καθοδήγηση από τα ανώτερα στελέχη, κατανομή αρμοδιοτήτων, κατάρτιση και δράσεις ευαισθητοποίησης, αναλύσεις δεδομένων και επικαιροποιημένη ενημέρωση σχετικά με τις προειδοποιητικές ενδείξεις απάτης και τους δείκτες απάτης).

7.4 Υπάρχουν και εφαρμόζονται αποτελεσματικά κατάλληλα μέτρα διαπίστωσης περιπτώσεων που επισημαίνονται με «κόκκινη σημαία».

7.5 Εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα μόλις εντοπιστεί περίπτωση όπου υπάρχει υπόνοια για απάτη, με τα οποία διασφαλίζεται η ύπαρξη σαφών μηχανισμών υποβολής αναφορών σχετικά με υπόνοιες απάτης και με ανεπάρκειες ελέγχου και εξασφαλίζεται επαρκής συντονισμός με την αρχή ελέγχου, τις αρμόδιες ερευνητικές αρχές του κράτους μέλους, της Επιτροπής και της OLAF.

7.6 Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες για την παρακολούθηση περιπτώσεων όπου υπάρχουν υπόνοιες για απάτη και για τις σχετικές ανακτήσεις των κονδυλίων της ΕΕ που δαπανήθηκαν παρανόμως.

7.7 Εφαρμόζονται διαδικασίες παρακολούθησης για την επανεξέταση διαδικασιών ή ελέγχων που συνδέονται με το ενδεχόμενο απάτης ή με διαπραχθείσα απάτη, οι οποίες τροφοδοτούν την επακόλουθη επανεξέταση της αξιολόγησης του κινδύνου απάτης.

Βασική απαίτηση 8: Κατάλληλες διαδικασίες για τη σύνταξη της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που διενεργήθηκαν

(Άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

8.1 Για την κατάρτιση της ετήσιας σύνοψης εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζονται:

- α. επαρκής επανεξέταση και παρακολούθηση των τελικών αποτελεσμάτων όλων των λογιστικών και άλλων ελέγχων που διενεργούνται από τους συναφείς φορείς για κάθε πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών επαληθεύσεων στις οποίες προβαίνει η διαχειριστική αρχή ή οι ενδιάμεσοι φορείς για λογαριασμό της καθώς και των λογιστικών ελέγχων που διενεργούνται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της, καθώς και των λογιστικών ελέγχων της ΕΕ·
- β. η ανάλυση της φύσης και της έκτασης των σφαλμάτων και των ανεπαρκειών που εντοπίζονται στα συστήματα και η μετέπειτα παρακολούθηση αυτών των ελλείψεων (αναληφθείσα ή σχεδιαζόμενη διορθωτική δράση)·
- γ. η ανάληψη προληπτικής και διορθωτικής δράσης σε περίπτωση εντοπισμού συστημικών σφαλμάτων.

8.2 Η δήλωση διαχείρισης πρέπει να βασίζεται στην ετήσια σύνοψη και πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που ορίζεται στον σχετικό εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής.

8.3 Οι εργασίες που εκτελούνται κατά την προετοιμασία της ετήσιας σύνοψης και της δήλωσης διαχείρισης πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς.

8.4 Η ετήσια σύνοψη και η δήλωση διαχείρισης καθώς και όλα τα συναφή δικαιολογητικά έγγραφα και πληροφορίες διατίθενται εγκαίρως στην αρχή ελέγχου για τον σκοπό της αξιολόγησης που διενεργεί η ίδια. Για τον σκοπό αυτό τίθενται κατάλληλες εσωτερικές προθεσμίες.

2. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με την αρχή πιστοποίησης και τους ενδιάμεσους φορείς της

Βασική απαίτηση 9: Επαρκής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και επαρκή συστήματα για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλη αρχή

(Άρθρο 72 στοιχεία α), β), και ε), άρθρο 123 παράγραφοι 2 και 6, άρθρο 126 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

Πρέπει να υφίστανται:

9.1. Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων (οργανόγραμμα, ενδεικτικός αριθμός θέσεων εργασίας, απαιτούμενα προσόντα και/ή πείρα, περιγραφές καθηκόντων), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης τεκμηριωμένης συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που ανατίθενται από την αρχή πιστοποίησης στους ενδιάμεσους φορείς της.

9.2. Υπάρχει επαρκής αριθμός αρκούντως εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στα διάφορα επίπεδα και για τα διάφορα καθήκοντα εντός της αρχής πιστοποίησης, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των συναφών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης καθηκόντων, εφόσον υφίστανται.

9.3. Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων εντός της οργάνωσης της αρχής πιστοποίησης, όπου απαιτείται, και ιδίως στην περίπτωση όπου το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να διατηρήσει το καθήκον της πιστοποίησης στην ίδια διοικητική δομή που βρίσκεται η διαχειριστική αρχή, καθώς και μεταξύ της διαχειριστικής

αρχής και άλλων αρχών που συμμετέχουν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (διαχειριστική αρχή και οι ενδιάμεσοι φορείς της, αρχή ελέγχου ή άλλοι φορείς ελέγχου).

9.4. Υφίστανται ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια, που επικαιροποιούνται όποτε είναι απαραίτητο και που καλύπτουν όλες τις βασικές δραστηριότητες της αρχής πιστοποίησης και των ενδιάμεσων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για παρατυπίες (παρατυπίες που αναφέρονται από ενδιάμεσους φορείς ή που εντοπίζονται από την αρχή πιστοποίησης) και για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

9.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες και ρυθμίσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εποπτεία των καθηκόντων που ανατίθενται σε ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής στοιχείων (έλεγχος της μεθοδολογίας του ενδιάμεσου φορέα, τακτική επανεξέταση των αποτελεσμάτων που υποβάλλονται από τον ενδιάμεσο φορέα, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι δυνατόν, της εκ νέου διενέργειας σε δειγματοληπτική βάση του έργου που εκτελέστηκε από τον ενδιάμεσο φορέα).

9.6 Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, υπάρχει πλαίσιο που εξασφαλίζει ότι όταν είναι απαραίτητο, και ιδίως σε περίπτωση σημαντικών τροποποιήσεων στις δραστηριότητες και/ή αλλαγών στις δομές διαχείρισης και ελέγχου, εφαρμόζεται κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου.

Βασική απαίτηση 10: Επαρκείς διαδικασίες για τη σύνταξη και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμής

(Άρθρο 126 στοιχεία α), ε) και στ) του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

10.1. Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες, κατά περίπτωση, με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει και συνεκτιμά επαρκείς πληροφορίες από τη διαχειριστική αρχή και/ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) της σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε πρώτο επίπεδο, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της.

- α. Σαφής περιγραφή των ειδικών πληροφοριών που απαιτούνται για τη διαδικασία πιστοποίησης από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή ελέγχου πρέπει να αντικατοπτρίζεται στη συμφωνηθείσα διαδικασία προκειμένου να διασφαλίζεται η λήψη συναφών πληροφοριών σε τακτική και έγκαιρη βάση.
- β. Διασφάλιση του ότι, για τον σκοπό της πιστοποίησης, η αρχή πιστοποίησης έχει λάβει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων επικαιροποιημένων συναφών στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα των διαχειριστικών επαληθεύσεων που πραγματοποιήθηκαν σε πρώτο επίπεδο από τη διαχειριστική αρχή και τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) της και των εκθέσεων λογιστικού ελέγχου της αρχής ελέγχου ή των οργάνων της ΕΕ.
- γ. Διασφάλιση συστηματικής, έγκαιρης και τεκμηριωμένης επανεξέτασης των εκθέσεων που καταρτίζονται από τη διαχειριστική αρχή και τον(τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) της, συμπεριλαμβανομένης επανεξέτασης των αποτελεσμάτων των διαχειριστικών επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται σε πρώτο επίπεδο πριν από την κατάρτιση της δήλωσης δαπανών προς την Επιτροπή.
- δ. Διασφάλιση συστηματικής, έγκαιρης και τεκμηριωμένης επανεξέτασης όλων των συναφών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου που λαμβάνονται και συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πριν από την κατάρτιση της δήλωσης δαπανών προς την Επιτροπή.

- ε. Διασφάλιση ότι τα αποτελέσματα των εν λόγω εξετάσεων των επαληθεύσεων πρώτου επιπέδου και των εκθέσεων λογιστικού ελέγχου λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τη διαμόρφωση συμπεράσματος σχετικά με το αν είναι βάσιμο να πιστοποιηθεί ότι οι δαπάνες πραγματοποιούνται κατά τρόπο νόμιμο και ορθό.

10.2. Στις γραπτές διαδικασίες πρέπει να περιλαμβάνονται λεπτομερείς έλεγχοι, σαφείς αρμοδιότητες και ροή εργασιών για το σύνολο της διαδικασίας πιστοποίησης, συμπεριλαμβανομένης κατάλληλης εξακρίβωσης που τηρεί την «αρχή των τεσσάρων οφθαλμών» και εποπτείας της αρχής πιστοποίησης σχετικά με τη συμβολή του (των) ενδιάμεσου(-ων) φορέα(-ων) της στη διαδικασία πιστοποίησης.

Βασική απαίτηση 11: Τήρηση κατάλληλων ηλεκτρονικών εγγραφών των δαπανών που δηλώνονται και της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς

(Άρθρο 126 στοιχία δ) και ζ) του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

11.1 Τηρούνται επαρκείς λογιστικές εγγραφές σε ηλεκτρονική μορφή των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή.

11.2. Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες για την τήρηση ορθών και πλήρων ηλεκτρονικών εγγραφών των δαπανών που υποβάλλονται από τη διαχειριστική αρχή προς πιστοποίηση, συμπεριλαμβανομένου του ποσού της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς που καταβάλλεται στους δικαιούχους.

11.3 Διασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου μέσω της εγγραφής και της αποθήκευσης σε ηλεκτρονική μορφή λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη, η οποία υποστηρίζει όλα τα δεδομένα που απαιτούνται για την κατάρτιση των αιτήσεων πληρωμής και των λογαριασμών. Η διαδρομή ελέγχου στο εσωτερικό της αρχής πιστοποίησης πρέπει να καθιστά δυνατή τη συμφωνία των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή με τις καταστάσεις δαπανών που λαμβάνονται από τη διαχειριστική αρχή και τους ενδιάμεσους φορείς.

Βασική απαίτηση 12: Κατάλληλος και πλήρης λογαριασμός για ανακτήσιμα, ανακτηθέντα και ανακληθέντα ποσά

(Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 137 παράγραφος 1 στοιχείο β), άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

12.1. Εφαρμόζονται επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες για την τήρηση ορθών και πλήρων αποδεικτικών στοιχείων για τα ποσά που ανακλήθηκαν και ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, για τα προς ανάκτηση ποσά μέχρι το τέλος της λογιστικής χρήσης, για τα ανακτηθέντα ποσά δυνάμει του άρθρου 72 στοιχείο η) και του άρθρου 137 παράγραφος 1 στοιχείο β) του ΚΚΔ και για το ότι τα μη ανακτήσιμα ποσά που παρουσιάζονται στους λογαριασμούς αντιστοιχούν στα ποσά που εγγράφονται στα λογιστικά συστήματα.

12.2 Τηρούνται κατάλληλες λογιστικές εγγραφές ως αποδεικτικά στοιχεία της εξαίρεσης δαπανών από τους λογαριασμούς σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, κατά περίπτωση, και του ότι όλες οι απαιτούμενες διορθώσεις αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς της σχετικής λογιστικής χρήσης.

Βασική απαίτηση 13: Κατάλληλες διαδικασίες για την κατάρτιση των λογαριασμών και την πιστοποίηση της πληρότητας, της ακρίβειας και της ειλικρίνειας τους

(Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 126 στοιχεία β), γ) και η), άρθρο 137 του ΚΚΔ, άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού)⁵

Κριτήρια αξιολόγησης:

13.1 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες για την κατάρτιση των λογαριασμών και την πιστοποίηση της πληρότητας, της ακρίβειας και της ειλικρίνειας τους και για τη διασφάλιση του ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς είναι σύμφωνες με το εφαρμοστέο δίκαιο και έχουν πραγματοποιηθεί για πράξεις που επελέγησαν για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα.

13.2. Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς αντιστοιχούν στις ενδιάμεσες πληρωμές που δηλώνονται για τη λογιστική χρήση μετά τις διορθώσεις τυχόν εκ παραδρομής λαθών και μετά την αφαίρεση όλων των παράτυπων ποσών που εντοπίστηκαν μέσω των διαχειριστικών επαληθεύσεων και των λογιστικών ελέγχων και ανακλήθηκαν ή ανακτήθηκαν σε μία δεδομένη λογιστική χρήση, και μετά την προσωρινή ανάκληση τυχόν δαπανών που τελούν υπό αξιολόγηση όσον αφορά την επιλεξιμότητα τους κατά τον χρόνο της κατάρτισης των λογαριασμών.

13.3. Υφίστανται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι τα ανακτηθέντα, τα προς ανάκτηση και τα ανακληθέντα ποσά από προηγούμενες αιτήσεις ενδιάμεσων πληρωμών και τα μη ανακτήσιμα ποσά αντικατοπτρίζονται δεόντως στους λογαριασμούς. Κατά τη διαδικασία πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση εγγραφών των ανακτήσιμων και των ποσών που αποσύρθηκαν μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη. Τα ανακτηθέντα ποσά επιστρέφονται πριν από το κλείσιμο του προγράμματος, με αφαίρεσή τους από την επόμενη δήλωση δαπανών.

13.4. Οι λογαριασμοί καθίστανται εγκαίρως διαθέσιμοι στη διαχειριστική αρχή προς πληροφόρηση και στην αρχή ελέγχου για τον σκοπό της αξιολόγησής τους. Για τον σκοπό αυτό τίθενται κατάλληλες εσωτερικές προθεσμίες.

13.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται η έγκαιρη υποβολή των λογαριασμών στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

3. Βασικές απαιτήσεις σχετικά με την αρχή ελέγχου

Βασική απαίτηση 14: Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε άλλος φορέας που διενεργεί λογιστικούς ελέγχους σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος διαθέτει την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία και λαμβάνει υπόψη τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου

(Άρθρο 72 στοιχεία α), β) και ε), άρθρο 123 παράγραφοι 4 και 5 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

14.1 Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου (οργανόγραμμα, προγραμματισμένοι πόροι, απαιτούμενα προσόντα και πείρα, απαιτήσεις κατάρτισης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης

⁵ Θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τους λογαριασμούς, κατά περίπτωση.

συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που εκτελούνται από άλλους ελεγκτικούς φορείς υπό την εποπτεία της αρχής ελέγχου.

14.2 Υπάρχει το απαιτούμενο προσωπικό με την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη ώστε να πληρούνται όλες οι απαιτήσεις, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των σχετικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης.

14.3 Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων μεταξύ, αφενός, της αρχής ελέγχου (καθώς και άλλων φορέων λογιστικού ελέγχου, εάν υπάρχουν) και, αφετέρου, άλλων φορέων που συμμετέχουν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (διαχειριστική αρχή, αρχή πιστοποίησης και οι ενδιάμεσοι φορείς τους), καθώς και με την αρχή της ανεξαρτησίας της αρχής ελέγχου και άλλων φορέων ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 72 στοιχεία α) και β) και στο άρθρο 123 παράγραφοι 4 και 5 του ΚΚΔ (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για τον διορισμό και τη στρατηγική ελέγχου).

14.4 Εφαρμόζονται ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια με βάση διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης εσωτερικής αξιολόγησης της ποιότητας και, κατά περίπτωση, διαδικασίες παρακολούθησης και εποπτείας της αποτελεσματικότητας των καθηκόντων που ανατίθενται σε άλλο(-ους) φορέα(-είς) ελέγχου βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής στοιχείων.

Βασική απαίτηση 15: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων

(Άρθρο 72 στοιχείο στ), άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

15.1 Οι λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων διενεργούνται σύμφωνα με την τελευταία επικαιροποιημένη στρατηγική λογιστικού ελέγχου, βασίζονται σε μεθοδολογία λογιστικού ελέγχου που περιγράφεται σαφώς, συμπεριλαμβάνει κατάλληλη ανάλυση κινδύνου και λαμβάνει υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου.

15.2 Το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου εστιάζει στις βασικές απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στους σχετικούς φορείς (διαχειριστική αρχή, αρχή πιστοποίησης και ενδιάμεσοι φορείς). Στο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η επαλήθευση ότι οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν επαρκώς τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δημοσιότητα, τις απαιτήσεις για ίσες ευκαιρίες και μη εισαγωγή διακρίσεων, την αξιοπιστία των δεδομένων που σχετίζονται με τους δείκτες εκροών και τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του.

15.3 Όλες οι φάσεις των ελέγχων των συστημάτων τεκμηριώνονται δεόντως. Υπάρχουν επαρκείς και πλήρεις κατάλογοι ελέγχου σχετικά με τις επαληθεύσεις για όλες τις βασικές απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

15.4 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που απορρέουν από τις εκθέσεις λογιστικού ελέγχου.

15.5 Υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που καθιστούν δυνατή την επαλήθευση της εδραίωσης του επιπέδου βεβαιότητας που έχει ληφθεί από τα συστήματα.

Βασική απαίτηση 16: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι πράξεων

(Άρθρο 72 στοιχείο στ), άρθρο 127 του ΚΚΔ, άρθρα 27 και 28 του ΚΕΚ)

Κριτήρια αξιολόγησης:

16.1 Υπάρχει περιγραφή της εγκεκριμένης μεθοδολογίας για την επιλογή των πράξεων, η οποία καλύπτει τη μέθοδο δειγματοληψίας, τη μονάδα δειγματοληψίας, τις παραμέτρους δειγματοληψίας, τα αποτελέσματα και τον βαθμό της αξιοπιστίας που λαμβάνονται από τους ελέγχους των συστημάτων (ή, σε αρχικό στάδιο, από τις εργασίες που περιλαμβάνονται στη διαδικασία διορισμού) συμπεριλαμβανομένου του προβλεπόμενου επιπέδου σημαντικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ και με το άρθρο 28 του ΚΕΚ (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τη δειγματοληψία).

16.2 Οι έλεγχοι των πράξεων λαμβάνουν υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου και διενεργούνται σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου.

16.3. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων διενεργούνται βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που συνιστούν τη διαδρομή ελέγχου και εξακριβώνουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή, περιλαμβανομένων τουλάχιστον των στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 27 του ΚΕΚ, δηλαδή:

α) ότι η πράξη έχει επιλεγεί σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής για το επιχειρησιακό πρόγραμμα, δεν έχει περατωθεί από υλικής απόψεως ούτε έχει εκτελεστεί πλήρως πριν υποβάλει ο δικαιούχος την αίτηση χρηματοδότησης βάσει του επιχειρησιακού προγράμματος, υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης και πληρούσε όλους τους όρους που ίσχυαν κατά τον χρόνο διενέργειας του λογιστικού ελέγχου όσον αφορά τη λειτουργικότητά της, τη χρήση της και τους προς επίτευξη στόχους·

β) ότι οι δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή αντιστοιχούν στα λογιστικά στοιχεία και ότι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα αποδεικνύουν την επάρκεια της διαδρομής ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού·

γ) ότι για τις δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή και που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) και το άρθρο 109 του ΚΚΔ και το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 (ΕΚΤ), οι εκροές και τα αποτελέσματα στα οποία βασίζονται οι πληρωμές στον δικαιούχο έχουν παραχθεί, τα στοιχεία για τους συμμετέχοντες ή τα άλλα έγγραφα που σχετίζονται με τις εκροές και τα αποτελέσματα συνάδουν με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και ότι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα αποδεικνύουν την επάρκεια της διαδρομής ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού·

δ) ότι η δημόσια συνεισφορά έχει καταβληθεί στον τελικό δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 1 του ΚΚΔ.

16.4. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, επιτόπια εξακρίβωση της φυσικής υλοποίησης της πράξης.

16.5. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων επαληθεύουν την ακρίβεια και την πληρότητα των αντίστοιχων δαπανών οι οποίες καταχωρίζονται από την αρχή πιστοποίησης στο λογιστικό της σύστημα, καθώς και τη συνέπεια της διαδρομής ελέγχου σε όλα τα επίπεδα.

16.6 Συγκεκριμένα, όλες οι φάσεις των λογιστικών ελέγχων των πράξεων πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως σε έγγραφα εργασίας (συμπεριλαμβανομένων καταλόγων ελέγχου) περιλαμβάνοντας αποδεικτικά στοιχεία της ειδικής λογιστικής ελεγκτικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε, τις εκθέσεις ελέγχου που παράχθηκαν και τα συμπεράσματα που συνάχθηκαν από τις εργασίες αυτές.

16.7. Όπως απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 5 του ΚΕΚ, όταν τα εντοπιζόμενα προβλήματα φαίνεται να έχουν συστημικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο άλλες πράξεις του επιχειρησιακού προγράμματος, η αρχή ελέγχου εξασφαλίζει τη διενέργεια διεξοδικότερης εξέτασης, με τη διενέργεια πρόσθετων λογιστικών ελέγχων, αν είναι απαραίτητο, για να διαπιστωθεί η κλίμακα των εν λόγω προβλημάτων, και υποδεικνύει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα.

16.8 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που προκύπτουν από τον λογιστικό έλεγχο των πράξεων.

Βασική απαίτηση 17: Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι λογαριασμών

(Άρθρο 127 παράγραφος 7 του ΚΚΔ, άρθρο 29 του ΚΕΚ, άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κριτήρια αξιολόγησης:

17.1 Οι λογιστικοί έλεγχοι των λογαριασμών διενεργούνται από την αρχή ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 29 του ΚΕΚ (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τον λογιστικό έλεγχο των λογαριασμών) και σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος, εστιάζοντας στην αξιολόγηση των βασικών απαιτήσεων που είναι συναφείς για την αρχή πιστοποίησης.

17.2 Για τους σκοπούς της γνώμης λογιστικού ελέγχου, προκειμένου να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί παρέχουν πιστή και πραγματική εικόνα, η αρχή ελέγχου επαληθεύει ότι όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 137 του ΚΚΔ περιλαμβάνονται σωστά στους λογαριασμούς και αντιστοιχούν στα σχετικά λογιστικά αρχεία που τηρούνται από όλες τις αρμόδιες αρχές ή φορείς και τους δικαιούχους. Η αρχή ελέγχου επαληθεύει ιδίως, βάσει των λογαριασμών που της παρέχει η αρχή πιστοποίησης, ότι:

α) το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών που δηλώνεται σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΚΚΔ είναι σύμφωνο με τις δαπάνες και την αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις πληρωμών οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή για τη συγκεκριμένη λογιστική χρήση και, αν υπάρχουν διαφορές, ότι παρέχονται στους λογαριασμούς επαρκείς εξηγήσεις για τα σχετικά ποσά·

β) τα ποσά που ανακλήθηκαν και ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, τα προς ανάκτηση ποσά μέχρι το τέλος της λογιστικής χρήσης, τα ποσά που ανακτήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 71 του ΚΚΔ και τα μη ανακτήσιμα ποσά που εμφανίζονται στους λογαριασμούς αντιστοιχούν στα ποσά που εγγράφονται στα λογιστικά συστήματα της αρχής πιστοποίησης και βασίζονται σε αποφάσεις της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης·

γ) οι δαπάνες έχουν εξαιρεθεί από τους λογαριασμούς σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, κατά περίπτωση, και όλες οι απαιτούμενες διορθώσεις αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς της σχετικής λογιστικής χρήσης·

δ) τα ποσά των συνεισφορών του προγράμματος που καταβάλλονται σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και οι προκαταβολές κρατικών ενισχύσεων που καταβάλλονται στους δικαιούχους υποστηρίζονται από τις διαθέσιμες πληροφορίες σε επίπεδο διαχειριστικής αρχής και αρχής πιστοποίησης.

Οι επαληθεύσεις που αναφέρονται στα στοιχεία β), γ) και δ) μπορούν να διενεργούνται σε δειγματοληπτική βάση.

17.3 Οι λογιστικοί έλεγχοι των λογαριασμών λαμβάνουν υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου. Συγκεκριμένα, όλες οι φάσεις των λογιστικών ελέγχων των λογαριασμών πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς σε έγγραφα εργασίας (συμπεριλαμβανομένων καταλόγων ελέγχου) περιλαμβάνοντας αποδεικτικά στοιχεία της ειδικής λογιστικής ελεγκτικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε (κατά τη διάρκεια των ελέγχων των συστημάτων, των ελέγχων των πράξεων και των τελικών συμπληρωματικών επαληθεύσεων των λογαριασμών που υποβάλλονται από την αρχή πιστοποίησης στην αρχή ελέγχου), τις εκθέσεις ελέγχου που παράχθηκαν και τα συμπεράσματα που συνάχθηκαν από τις εργασίες αυτές.

17.4 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες ελέγχου στο επίπεδο της αρχής ελέγχου για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που απορρέουν από λογιστικούς ελέγχους λογαριασμών, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αντικατοπτρίζουν δεόντως τις δημοσιονομικές διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν στους λογαριασμούς (σε συνέχεια των αποτελεσμάτων των λογιστικών ελέγχων των πράξεων).

Βασική απαίτηση 18: Επαρκείς διαδικασίες για την παροχή αξιόπιστης γνώμης λογιστικού ελέγχου και για την προετοιμασία της ετήσιας έκθεσης ελέγχου

(Άρθρο 127 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού)

Κριτήρια αξιολόγησης:

18.1 Η αρχή ελέγχου εφαρμόζει διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η ετήσια έκθεση ελέγχου και η γνώμη λογιστικού ελέγχου είναι αξιόπιστες, αντικατοπτρίζουν τα συμπεράσματα που συνάγονται από τους ελέγχους των συστημάτων, τους ελέγχους των πράξεων και τους ελέγχους των λογαριασμών και τηρούν τα υποδείγματα που ορίζονται στον σχετικό εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου).

18.2 Η αρχή ελέγχου εφαρμόζει διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η ετήσια έκθεση ελέγχου και η γνώμη λογιστικού ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

18.3 Όλα τα σφάλματα που εντοπίζονται καταγράφονται επαρκώς και αντιμετωπίζονται με βάση το ποσοστό σφάλματος και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου.

18.4 Στις περιπτώσεις όπου το συνολικό προβλεπόμενο ποσοστό σφάλματος υπερβαίνει το επίπεδο σημαντικότητας, η αρχή ελέγχου αναλύει τις επιπτώσεις του και διατυπώνει συστάσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η ανάληψη διορθωτικών δράσεων για τη λήψη αποδεκτού υπολειπόμενου συνολικού ποσοστού σφάλματος.

18.5 Η ετήσια έκθεση ελέγχου και η γνώμη λογιστικού ελέγχου πρέπει να καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη που αφορά το πρόγραμμα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑ ΑΡΧΗ

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	Διαχειριστική αρχή / ενδιάμεσος φορέας	
Άρθρο 72 στοιχεία α), β), ε) και η), άρθρο 122 παράγραφος 2, άρθρο 123 παράγραφοι 1 και 6, άρθρο 125 παράγραφος 1 του ΚΚΔ	ΒΑ 1 Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλο φορέα	
ΚΑ	<p>1.1 Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων (οργανόγραμμα, ενδεικτικός αριθμός θέσεων εργασίας, απαιτούμενα προσόντα και/ή πείρα, περιγραφές καθηκόντων), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης τεκμηριωμένης συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που ανατίθενται από τη διαχειριστική αρχή στον (στους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-εις).</p> <p>1.2 Υπάρχει το απαραίτητο προσωπικό και η απαιτούμενη εμπειρογνομosύνη στα διάφορα επίπεδα και για τα διαφορετικά καθήκοντα εντός της διαχειριστικής αρχής και των ενδιάμεσων φορέων, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των σχετικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης καθηκόντων, εφόσον υφίστανται.</p> <p>1.3 Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων εντός της οργάνωσης της διαχειριστικής αρχής, όπου απαιτείται, και ιδίως στην περίπτωση όπου το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να διατηρήσει το καθήκον της πιστοποίησης εντός της ίδιας διοικητικής δομής στην οποία βρίσκεται η διαχειριστική αρχή, καθώς και μεταξύ της διαχειριστικής αρχής και άλλων φορέων που συμμετέχουν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (αρχή πιστοποίησης και/ή οι ενδιάμεσοι φορείς της, αρχή ελέγχου και/ή άλλοι φορείς ελέγχου).</p> <p>1.4 Υφίστανται ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια, που επικαιροποιούνται όποτε απαιτείται και καλύπτουν όλες τις βασικές δραστηριότητες της διαχειριστικής αρχής και των ενδιάμεσων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για παρατυπίες και για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.</p> <p>1.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες και ρυθμίσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εποπτεία των καθηκόντων που ανατίθενται σε ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-εις) βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής εκθέσεων (έλεγχος της μεθοδολογίας του ενδιάμεσου φορέα, τακτική επανεξέταση των αποτελεσμάτων που υποβάλλονται από τον ενδιάμεσο φορέα, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι δυνατόν, της εκ νέου διενέργειας σε δειγματοληπτική βάση του έργου που εκτελέστηκε από τον ενδιάμεσο φορέα).</p> <p>1.6 Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, υπάρχει πλαίσιο που εξασφαλίζει ότι όταν είναι απαραίτητο, και ιδίως σε περίπτωση σημαντικών τροποποιήσεων στις δραστηριότητες και/ή αλλαγών στις δομές διαχείρισης και ελέγχου, εφαρμόζεται κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο γ), άρθρο 125 παράγραφος 3	ΒΑ 2 Κατάλληλη επιλογή πράξεων	
ΚΑ	<p>2.1 Η διαχειριστική αρχή κατάρτισε, προς έγκριση από την επιτροπή παρακολούθησης, κατάλληλες διαδικασίες και κριτήρια επιλογής τα οποία: α) διασφαλίζουν τη συμβολή των πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας· β) δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση και είναι διαφανή και· γ) λαμβάνουν υπόψη την πρόωθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης όπως ορίζεται στα άρθρα 7 και 8 του ΚΚΔ.</p> <p>2.2 Οι προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων δημοσιεύονται⁷. Οι προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων δημοσιεύονται κατά τρόπο ώστε να ενημερώνονται όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι και περιλαμβάνουν σαφή περιγραφή της διαδικασίας επιλογής που χρησιμοποιείται και των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των δικαιούχων.</p>	

⁶ Κατηγορίες 1, 2, 3, 4, όπως ορίζονται στο τμήμα IV του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης και στον πίνακα 2 του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 480/2014.

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	<p>2.3 Όλες οι αιτήσεις που λαμβάνονται καταχωρίζονται³. Οι αιτήσεις καταχωρίζονται κατά την παραλαβή, παρέχεται αποδεικτικό παραλαβής σε κάθε αιτούντα και τηρούνται αρχεία της κατάστασης έγκρισης κάθε αίτησης.</p> <p>2.4 Όλες οι αιτήσεις/σχέδια αξιολογούνται με βάση τα ισχύοντα κριτήρια. Η αξιολόγηση διενεργείται με συνέπεια και αμεροληψία. Τα κριτήρια/η βαθμολόγηση που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με αυτά που έχουν εγκριθεί από την επιτροπή παρακολούθησης και αναφέρονται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων. Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων/σχεδίων η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι οι αξιολογητές διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρογνώμοσύνη και ανεξαρτησία. [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>2.5 Αποφάσεις που αφορούν την έγκριση ή την απόρριψη αιτήσεων/σχεδίων πρέπει να λαμβάνονται από δεόντως εξουσιοδοτημένο πρόσωπο στον αρμόδιο διορισμένο φορέα, τα αποτελέσματα να κοινοποιούνται γραπτώς στον αιτούντα στο πλαίσιο συμφωνίας ή απόφασης (ή σε παρόμοιο έγγραφο) και οι λόγοι έγκρισης ή απόρριψης να παρατίθενται με σαφήνεια. Η διαδικασία προσφυγής και οι συναφείς αποφάσεις πρέπει να δημοσιεύονται.</p>	
Άρθρο 125 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ	BA 3 Επαρκής πληροφόρηση των δικαιούχων	
ΚΑ	<p>3.1 Γνωστοποιούνται αποτελεσματικά στους δικαιούχους τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους, ιδίως οι εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας που ισχύουν για το πρόγραμμα, οι εφαρμοστέοι κανόνες επιλεξιμότητας της ΕΕ, οι ειδικές απαιτήσεις για την παροχή στήριξης για κάθε πράξη σχετικά με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο της πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης, το χρονικό όριο εκτέλεσης, οι απαιτήσεις που αφορούν το χωριστό λογιστικό σύστημα ή την επαρκή λογιστική κωδικοποίηση, οι πληροφορίες που πρέπει να φυλάσσονται και να γνωστοποιούνται. Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας πρέπει επίσης να περιγράφονται σαφώς και να γνωστοποιούνται στους δικαιούχους.</p> <p>3.2 Υφίστανται σαφείς και αδιαμφισβήτητοι εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας που έχουν καθοριστεί για το πρόγραμμα.</p> <p>3.3 Υφίσταται στρατηγική που διασφαλίζει την πρόσβαση των δικαιούχων στις απαραίτητες πληροφορίες καθώς και το ότι λαμβάνουν το κατάλληλο επίπεδο καθοδήγησης (φυλλάδια, βιβλιαράκια, σεμινάρια, εργαστήρια, δικτυακοί τόποι κ.λπ.).</p>	
Άρθρο 72 στοιχεία γ) και η), άρθρο 125 παράγραφοι 4 στοιχείο α), 5 και 6 του ΚΚΔ	BA 4 Επαρκείς διαχειριστικές επαληθεύσεις	
ΚΑ	<p>4.1 Οι διαχειριστικές επαληθεύσεις περιλαμβάνουν:</p> <p>α) διοικητικές επαληθεύσεις για κάθε αίτηση επιστροφής που υποβάλλουν οι δικαιούχοι: [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης]</p> <p>β) επιτόπιες επαληθεύσεις πράξεων: οι επιτόπιες επαληθεύσεις των πράξεων από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) πρέπει να διενεργούνται όταν το σχέδιο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, όσον αφορά τόσο τη φυσική όσο και τη χρηματοοικονομική πρόοδο (π.χ., για μέτρα επιμόρφωσης).</p> <p>4.2 Οι επιτόπιες επαληθεύσεις μεμονωμένων πράξεων μπορούν να διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) σε δειγματοληπτική βάση. [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>4.3 Πρέπει να υπάρχουν και να χρησιμοποιούνται γραπτές διαδικασίες και ολοκληρωμένοι κατάλογοι ελέγχου για τις διαχειριστικές επαληθεύσεις προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν ουσιώδεις ανακρίβειες. [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>4.4 Πρέπει να τηρούνται αποδεικτικά στοιχεία: α) των διοικητικών επαληθεύσεων και των επιτόπιων επαληθεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί και των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί· β) της παρακολούθησης των ευρημάτων που έχουν εντοπιστεί. Τα αρχεία αυτά αποτελούν τα δικαιολογητικά έγγραφα και τις πληροφορίες για την ετήσια σύνοψη που πρέπει να καταρτίσει η διαχειριστική αρχή.</p> <p>4.5 Υπάρχουν εγκεκριμένες από τη διαχειριστική αρχή διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις επαληθεύσεις που διενεργούνται για τον σκοπό της πιστοποίησης. Οι διαχειριστικές επαληθεύσεις πρέπει να ολοκληρώνονται εγκαίρως για τις δαπάνες που πιστοποιούνται στους λογαριασμούς μιας δεδομένης</p>	

⁷ Δεν ισχύει σε περιπτώσεις απευθείας διάθεσης των κονδυλίων της ΕΕ σε ορισμένα εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά σχέδια.

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
Άρθρο 72 στοιχείο ζ), άρθρο 122 παράγραφος 3, άρθρο 140, άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ) και άρθρο 125 παράγραφος 8 του ΚΚΔ	<p>λογιστικής χρήσης.</p> <p>ΒΑ 5 Ύπαρξη αποτελεσματικού συστήματος για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου</p>	
ΚΑ	<p>5.1 Οι λεπτομερείς λογιστικές εγγραφές και τα δικαιολογητικά έγγραφα για τις πράξεις τηρούνται στο κατάλληλο διαχειριστικό επίπεδο (όπως οι τεχνικές προδιαγραφές και το χρηματοδοτικό σχέδιο της πράξης, η πρόοδος ως προς την επίτευξη εκροών και αποτελεσμάτων και οι εκθέσεις παρακολούθησης, τα έγγραφα σχετικά με την αίτηση, την αξιολόγηση, την επιλογή και την έγκριση της επιχορήγησης, καθώς και σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και ανάθεσης συμβάσεων, και οι εκθέσεις σχετικά με τις εξακριβώσεις συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών) και παρέχουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 του ΚΕΚ. Το λογιστικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα τόσο στους δικαιούχους όσο και στους άλλους φορείς που συμμετέχουν να αναγνωρίζονται ταυτόχρονα με την αιτιολόγηση της πληρωμής.</p> <p>5.2 Η διαχειριστική αρχή διατηρεί μητρώο των στοιχείων ταυτότητας και του τόπου εγκατάστασης των φορέων που τηρούν τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους. Σε αυτά περιλαμβάνονται όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, τα οποία μπορεί να είναι σε ηλεκτρονική μορφή στην περίπτωση ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ δικαιούχων και σχετικών φορέων σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 3 του ΚΚΔ.</p> <p>5.3 Εφαρμόζονται διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου τηρούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 140 του ΚΚΔ, δηλ. σχετικά με τη διαθεσιμότητα των εγγράφων.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο δ), άρθρο 112 παράγραφος 3, άρθρο 122 παράγραφος 3, άρθρο 125 παράγραφος 2 στοιχεία α), δ), ε), άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ) και παράγραφος 8 και άρθρο 140 του ΚΚΔ	<p>ΒΑ 6 Αξιόπιστο σύστημα συλλογής, καταγραφής και αποθήκευσης δεδομένων για σκοπούς παρακολούθησης, αξιολόγησης, δημοσιονομικής διαχείρισης, επαλήθευσης και λογιστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης συνδέσεων με συστήματα ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων με τους δικαιούχους</p>	
ΚΑ	<p>6.1 Υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα ικανό να συλλέγει, να καταγράφει και να αποθηκεύει για κάθε πράξη τα δεδομένα που απαιτούνται βάσει του παραρτήματος ΙΙΙ του ΚΚΔ, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που αφορούν δείκτες και ορόσημα καθώς και την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, τα οποία παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή δυνάμει του άρθρου 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ. Στην περίπτωση όπου μια πράξη λαμβάνει στήριξη από το ΕΚΤ, στις πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με τους επιμέρους συμμετέχοντες και ανάλυση των δεδομένων σχετικά με τους δείκτες ανά φύλο, όπου απαιτείται από το ΕΚΤ.</p> <p>6.2 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες για τη διευκόλυνση της συγκέντρωσης των δεδομένων, όπου αυτό είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της αξιολόγησης, των ελέγχων, καθώς και για τις αιτήσεις πληρωμής και τους λογαριασμούς, τις ετήσιες συνόψεις, τις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και τις τελικές εκθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων για τα χρηματοοικονομικά δεδομένα, που υποβάλλονται στην Επιτροπή.</p> <p>6.3 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζονται: η ασφάλεια και η συντήρηση του ηλεκτρονικού αυτού συστήματος, η ακεραιότητα των δεδομένων, λαμβανομένων υπόψη διεθνώς αποδεκτών προτύπων όπως τα πρότυπα ISO/IEC 27001:2013 και ISO/IEC 27002:2013, η εμπιστευτικότητα των δεδομένων, η εξακριβωση της ταυτότητας του αποστολέα και η αποθήκευση εγγράφων και δεδομένων ιδίως σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 3, το άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο δ), το άρθρο 125 παράγραφος 8 και το άρθρο 140 του ΚΚΔ και η προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 122 παράγραφος 2, άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του ΚΚΔ	<p>ΒΑ 7 Αποτελεσματική εφαρμογή αναλογικών μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης</p>	
ΚΑ	<p>7.1 Πριν από την έναρξη της υλοποίησης του προγράμματος, οι διαχειριστικές αρχές διενεργούν αξιολόγηση του κινδύνου απάτης σχετικά με τον αντίκτυπο και την πιθανότητα εμφάνισης κινδύνων απάτης που συνδέονται με τις βασικές διαδικασίες υλοποίησης των προγραμμάτων. Η αξιολόγηση του κινδύνου απάτης πρέπει, ιδανικά, να διενεργείται σε ετήσια βάση, ή σε διετή βάση, ανάλογα με τα επίπεδα κινδύνου. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κινδύνου απάτης πρέπει να επικυρώνονται από ανώτερα διοικητικά στελέχη της διαχειριστικής αρχής.</p> <p>7.2 Τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης διαρθρώνονται με άξονα τα τέσσερα βασικά στοιχεία του κύκλου καταπολέμησης της</p>	

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	<p>απάτης: πρόληψη, διαπίστωση, διόρθωση και δίωξη.</p> <p>7.3 Εφαρμόζονται κατάλληλα και αναλογικά προληπτικά μέτρα, προσαρμοσμένα σε ειδικές καταστάσεις, με σκοπό τον μετριασμό του υπολειπόμενου κινδύνου απάτης σε αποδεκτά επίπεδα (όπως δήλωση αποστολής, κώδικας δεοντολογίας, καθοδήγηση από τα ανώτερα στελέχη, κατανομή αρμοδιοτήτων, κατάρτιση και δράσεις ευαισθητοποίησης, αναλύσεις δεδομένων και επικαιροποιημένη ενημέρωση σχετικά με τις προειδοποιητικές ενδείξεις απάτης και τους δείκτες απάτης).</p> <p>7.4 Υπάρχουν και εφαρμόζονται αποτελεσματικά κατάλληλα μέτρα διαπίστωσης περιπτώσεων που επισημαίνονται με «κόκκινη σημαία».</p> <p>7.5 Εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα μόλις εντοπιστεί περίπτωση όπου υπάρχει υπόνοια για απάτη, με τα οποία διασφαλίζεται η ύπαρξη σαφών μηχανισμών υποβολής αναφορών σχετικά με υπόνοιες απάτης και με ανεπάρκειες ελέγχου και εξασφαλίζεται επαρκής συντονισμός με την αρχή ελέγχου, τις αρμόδιες ερευνητικές αρχές του κράτους μέλους, της Επιτροπής και της OLAF.</p> <p>7.6 Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες για την παρακολούθηση περιπτώσεων όπου υπάρχουν υπόνοιες για απάτη και για τις σχετικές ανακτήσεις των κονδυλίων της ΕΕ που δαπανήθηκαν παρανόμως.</p> <p>7.7 Εφαρμόζονται διαδικασίες παρακολούθησης για την επανεξέταση διαδικασιών ή ελέγχων που συνδέονται με το ενδεχόμενο απάτης ή με διαπραχθείσα απάτη, οι οποίες τροφοδοτούν την επακόλουθη επανεξέταση της αξιολόγησης του κινδύνου απάτης.</p>	
Άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του ΚΚΔ	ΒΑ 8 Κατάλληλες διαδικασίες για τη σύνταξη της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που διενεργήθηκαν	
ΚΑ	<p>8.1 Για την κατάρτιση της ετήσιας σύνοψης εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζονται: α) επαρκής επανεξέταση και παρακολούθηση των τελικών αποτελεσμάτων όλων των λογιστικών και άλλων ελέγχων που διενεργούνται από τους συναφείς φορείς για κάθε πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών επαληθεύσεων στις οποίες προβαίνει η διαχειριστική αρχή ή οι ενδιάμεσοι φορείς για λογαριασμό της και των λογιστικών ελέγχων που διενεργούνται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της, καθώς και των λογιστικών ελέγχων της ΕΕ· β) η ανάλυση της φύσης και της έκτασης των σφαλμάτων και των ανεπαρκειών που εντοπίζονται στα συστήματα και η μετέπειτα παρακολούθηση αυτών των ελλείψεων (αναληφθείσα ή σχεδιαζόμενη διορθωτική δράση)· γ) η ανάληψη προληπτικής και διορθωτικής δράσης σε περίπτωση εντοπισμού συστημικών σφαλμάτων.</p> <p>8.2 Η δήλωση διαχείρισης πρέπει να βασίζεται στην ετήσια σύνοψη και πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που ορίζεται στον σχετικό εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής.</p> <p>8.3 Οι εργασίες που εκτελούνται κατά την προετοιμασία της ετήσιας σύνοψης και της δήλωσης διαχείρισης πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς.</p> <p>8.4 Η ετήσια σύνοψη και η δήλωση διαχείρισης καθώς και όλα τα συναφή δικαιολογητικά έγγραφα και πληροφορίες διατίθενται εγκαίρως στην αρχή ελέγχου για τον σκοπό της αξιολόγησης που διενεργεί η ίδια. Για τον σκοπό αυτό τίθενται κατάλληλες εσωτερικές προθεσμίες.</p>	
	Αρχή πιστοποίησης/ενδιάμεσος φορέας	
Άρθρο 72 στοιχεία α), β) και ε), άρθρο 123 παράγραφοι 2 και 6, άρθρο 126 του ΚΚΔ	ΒΑ 9 Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα για την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση, όταν η αρμόδια αρχή αναθέτει την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλον φορέα	
ΚΑ	<p>9.1 Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων (οργανόγραμμα, ενδεικτικός αριθμός θέσεων εργασίας, απαιτούμενα προσόντα και/ή πείρα, περιγραφές καθηκόντων), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης τεκμηριωμένης συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που ανατίθενται από την αρχή πιστοποίησης στους ενδιάμεσους φορείς της.</p> <p>9.2 Υπάρχει επαρκής αριθμός αρκούντως εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στα διάφορα επίπεδα και για τα διάφορα καθήκοντα εντός της αρχής πιστοποίησης, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των συναφών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης καθηκόντων, εφόσον υφίστανται.</p> <p>9.3 Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων εντός της οργάνωσης της αρχής πιστοποίησης, όπου απαιτείται, και ιδίως στην περίπτωση όπου το κράτος μέλος έχει αποφασίσει να διατηρήσει το καθήκον της πιστοποίησης εντός της ίδιας διοικητικής δομής στην οποία βρίσκεται η διαχειριστική αρχή, καθώς και μεταξύ της διαχειριστικής αρχής και άλλων αρχών που συμμετέχουν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου (διαχειριστική αρχή και/ή οι ενδιάμεσοι φορείς της, αρχή ελέγχου ή άλλοι φορείς ελέγχου).</p> <p>9.4 Υφίστανται ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια, που επικαιροποιούνται όποτε απαιτείται και καλύπτουν όλες τις βασικές δραστηριότητες της αρχής πιστοποίησης και των ενδιάμεσων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής</p>	

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	<p>εκθέσεων και παρακολούθησης για παρατυπίες (παρατυπίες που αναφέρονται από ενδιάμεσους φορείς ή που εντοπίζονται από την αρχή πιστοποίησης) και για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.</p> <p>9.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες και ρυθμίσεις για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εποπτεία των καθηκόντων που ανατίθενται σε ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής στοιχείων (έλεγχος της μεθοδολογίας του ενδιάμεσου φορέα, τακτική επανεξέταση των αποτελεσμάτων που υποβάλλονται από τον ενδιάμεσο φορέα, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι δυνατόν, της εκ νέου διενέργειας σε δειγματοληπτική βάση του έργου που εκτελέστηκε από τον ενδιάμεσο φορέα).</p> <p>9.6 Πλαίσιο που εξασφαλίζει τη διενέργεια κατάλληλης διαδικασίας διαχείρισης του κινδύνου, όπου απαιτείται.</p>	
Άρθρο 126 στοιχεία α), ε) και στ) του ΚΚΔ	BA 10 Κατάλληλες διαδικασίες για τη σύνταξη και την υποβολή των αιτήσεων πληρωμής	
ΚΑ	<p>10.1. Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες, κατά περίπτωση, με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει και συνεκτιμά επαρκείς πληροφορίες από τη διαχειριστική αρχή και/ή τον (τους) ενδιάμεσο(-ους) φορέα(-είς) της σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε πρώτο επίπεδο, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της. [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>10.2. Διαδικασίες με λεπτομερείς ελέγχους, αρμοδιότητες και ροή εργασιών για τη διαδικασία πιστοποίησης.</p>	
Άρθρο 126 στοιχεία δ) και ζ) του ΚΚΔ	BA 11 Τήρηση κατάλληλων ηλεκτρονικών εγγραφών των δαπανών που δηλώνονται και της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς	
ΚΑ	<p>11.1 Τηρούνται επαρκείς λογιστικές εγγραφές σε ηλεκτρονική μορφή των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή.</p> <p>11.2. Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες για την τήρηση ορθών και πλήρων ηλεκτρονικών εγγραφών των δαπανών που υποβάλλονται από τη διαχειριστική αρχή προς πιστοποίηση, συμπεριλαμβανομένου του ποσού της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς που καταβάλλεται στους δικαιούχους.</p> <p>11.3 Διασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου μέσω της εγγραφής και της αποθήκευσης σε ηλεκτρονική μορφή λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη, η οποία υποστηρίζει όλα τα δεδομένα που απαιτούνται για την κατάρτιση των αιτήσεων πληρωμής και των λογαριασμών. Η διαδρομή ελέγχου στο εσωτερικό της αρχής πιστοποίησης πρέπει να καθιστά δυνατή τη συμφωνία των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή με τις καταστάσεις δαπανών που λαμβάνονται από τη διαχειριστική αρχή/τους ενδιάμεσους φορείς.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 137 παράγραφος 1 στοιχείο β) και παράγραφος 2 του ΚΚΔ	BA 12 Κατάλληλος και πλήρης λογαριασμός για ανακτήσιμα, ανακτηθέντα και ανακληθέντα ποσά	
ΚΑ	<p>12.1. Εφαρμόζονται επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες για την τήρηση ορθών και πλήρων αποδεικτικών στοιχείων για τα ποσά που ανακλήθηκαν και ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, για τα προς ανάκτηση ποσά μέχρι το τέλος της λογιστικής χρήσης, για τα ανακτηθέντα ποσά δυνάμει του άρθρου 72 στοιχείο η) και του άρθρου 137 παράγραφος 1 στοιχείο β) του ΚΚΔ και για το ότι τα μη ανακτήσιμα ποσά που παρουσιάζονται στους λογαριασμούς αντιστοιχούν στα ποσά που εγγράφονται στα λογιστικά συστήματα.</p> <p>12.2 Τηρούνται κατάλληλες λογιστικές εγγραφές ως αποδεικτικά στοιχεία της εξαίρεσης δαπανών από τους λογαριασμούς σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, κατά περίπτωση, και του ότι όλες οι απαιτούμενες διορθώσεις αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς της σχετικής λογιστικής χρήσης.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο η), άρθρο 126 στοιχεία β), γ) και η), άρθρο 137 του ΚΚΔ	BA 13 Κατάλληλες διαδικασίες για την κατάρτιση των λογαριασμών και την πιστοποίηση της πληρότητας, της ακρίβειας και της ειλικρίνειας τους	
ΚΑ	<p>13.1 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες για την κατάρτιση των λογαριασμών και την πιστοποίηση της πληρότητας, της ακρίβειας και της ειλικρίνειας τους και για τη διασφάλιση του ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς είναι σύμφωνες με το εφαρμοστέο δίκαιο και έχουν πραγματοποιηθεί για πράξεις που επελέγησαν για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα.</p> <p>13.2. Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς αντιστοιχούν στις ενδιάμεσες πληρωμές που δηλώνονται στη λογιστική χρήση μετά την αφαίρεση όλων των παράτυπων ποσών που εντοπίστηκαν μέσω των διαχειριστικών επαληθεύσεων και των λογιστικών ελέγχων και των ποσών που ανακλήθηκαν ή ανακτήθηκαν σε μία δεδομένη λογιστική χρήση, και μετά την προσωρινή ανάκληση τυχόν δαπανών που τελούν υπό αξιολόγηση όσον αφορά την επιλεξιμότητα τους κατά τον χρόνο της κατάρτισης των λογαριασμών. Πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζονται οι διορθώσεις εκ παραδρομής λαθών.</p> <p>13.3. Υφίστανται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι τα ανακτηθέντα, τα προς ανάκτηση και τα ανακληθέντα ποσά από προηγούμενες αιτήσεις ενδιάμεσων πληρωμών και τα μη ανακτήσιμα ποσά αντικατοπτρίζονται δεόντως στους λογαριασμούς.</p>	

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	<p>Κατά τη διαδικασία πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση εγγραφών των ανακτήσιμων ποσών και των ποσών που αποσύρθηκαν μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη. Τα ανακτηθέντα ποσά επιστρέφονται πριν από το κλείσιμο του προγράμματος, με αφαίρεσή τους από την επόμενη δήλωση δαπανών.</p> <p>13.4. Οι λογαριασμοί καθίστανται εγκαίρως διαθέσιμοι στη διαχειριστική αρχή προς πληροφόρηση και στην αρχή ελέγχου για τον σκοπό της αξιολόγησής τους. Για τον σκοπό αυτό τίθενται κατάλληλες εσωτερικές προθεσμίες.</p> <p>13.5 Εφαρμόζονται επαρκείς διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται η έγκαιρη υποβολή των λογαριασμών στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.</p>	
	Αρχή ελέγχου	
Άρθρο 72 στοιχεία α), β) και ε), άρθρο 123 παράγραφοι 4 και 5 του ΚΚΔ	ΒΑ 14 Επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων και επαρκή συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε άλλος φορέας που διενεργεί λογιστικούς ελέγχους σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος διαθέτει την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία και λαμβάνει υπόψη τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου	
ΚΑ	<p>14.1 Υπάρχει σαφής περιγραφή και κατανομή των καθηκόντων σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου (οργανόγραμμα, προγραμματισμένοι πόροι, απαιτούμενα προσόντα και/ή πείρα, απαιτήσεις κατάρτισης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης επίσημης συμφωνίας βάσει της οποίας καθορίζονται σαφώς τυχόν καθήκοντα που εκτελούνται από άλλους ελεγκτικούς φορείς υπό την εποπτεία της αρχής ελέγχου.</p> <p>14.2 Υπάρχει το απαιτούμενο προσωπικό με την απαραίτητη εμπειρογνομοσύνη ώστε να πληρούνται όλες οι απαιτήσεις, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού, του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των σχετικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης, εφόσον υπάρχουν.</p> <p>14.3 Εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την αρχή του διαχωρισμού των καθηκόντων μεταξύ της αρχής ελέγχου (καθώς και άλλων φορέων ελέγχου, κατά περίπτωση) και των άλλων φορέων που συμμετέχουν στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (διαχειριστική αρχή, αρχή πιστοποίησης και/ή οι ενδιάμεσοι φορείς τους), καθώς και με την αρχή της ανεξαρτησίας της αρχής ελέγχου και των άλλων φορέων ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 72 στοιχεία α) και β) και στο άρθρο 123 παράγραφοι 4 και 5 του ΚΚΔ (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τον διορισμό και τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου).</p> <p>14.4 Υπάρχουν ολοκληρωμένες και επαρκείς διαδικασίες και εγχειρίδια με βάση διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αξιολόγησης ποιότητας, και, κατά περίπτωση, διαδικασίες παρακολούθησης και εποπτείας της αποτελεσματικότητας των καθηκόντων που ανατίθενται σε άλλον(-ους) φορέα(-είς) ελέγχου βάσει επαρκών μηχανισμών υποβολής στοιχείων.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο στ), άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ	ΒΑ 15 Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων	
ΚΑ	<p>15.1 Οι λογιστικοί έλεγχοι συστημάτων διενεργούνται σύμφωνα με την τελευταία επικαιροποιημένη στρατηγική λογιστικού ελέγχου, βασίζονται σε μεθοδολογία λογιστικού ελέγχου που περιγράφεται σαφώς, συμπεριλαμβάνει κατάλληλη ανάλυση κινδύνου και λαμβάνει υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου.</p> <p>15.2 Το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου εστιάζει στις βασικές απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στους σχετικούς φορείς (διαχειριστική αρχή, αρχή πιστοποίησης και ενδιάμεσοι φορείς). Στο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η επαλήθευση ότι οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν επαρκώς τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, το περιβάλλον, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δημοσιότητα, τις απαιτήσεις για ίσες ευκαιρίες και μη εισαγωγή διακρίσεων, την αξιοπιστία των δεδομένων που σχετίζονται με τους δείκτες εκρών και τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του.</p> <p>15.3 Όλες οι φάσεις των ελέγχων των συστημάτων τεκμηριώνονται δεόντως. Υπάρχουν επαρκείς και πλήρεις κατάλογοι ελέγχου σχετικά με τις επαληθεύσεις για όλες τις βασικές απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.</p> <p>15.4 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που απορρέουν από τις εκθέσεις λογιστικού ελέγχου.</p> <p>15.5 Υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που καθιστούν δυνατή την επαλήθευση της εδραίωσης του επιπέδου βεβαιότητας που έχει ληφθεί από τα συστήματα.</p>	
Άρθρο 72 στοιχείο στ), άρθρο 127 του ΚΚΔ, άρθρα 27 και 28 του ΚΕΚ	ΒΑ 16 Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι πράξεων	
ΚΑ	16.1 Υπάρχει περιγραφή της εγκεκριμένης μεθοδολογίας για την επιλογή των πράξεων, η οποία καλύπτει τη μέθοδο δειγματοληψίας,	

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
	<p>τη μονάδα δειγματοληψίας, τις παραμέτρους δειγματοληψίας, τα αποτελέσματα και τον βαθμό της αξιοπιστίας που λαμβάνεται από τους ελέγχους των συστημάτων (ή, σε αρχικό στάδιο, από τις εργασίες που περιλαμβάνονται στη διαδικασία διορισμού), συμπεριλαμβανομένου του προβλεπόμενου επιπέδου σημαντικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ και με το άρθρο 28 του ΚΕΚ (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τη δειγματοληψία).</p> <p>16.2 Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων λαμβάνουν υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου και διενεργούνται σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου.</p> <p>16.3. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων διενεργούνται βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που συνιστούν τη διαδρομή ελέγχου και εξακριβώνουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών που δηλώνονται στην Επιτροπή, περιλαμβανομένων τουλάχιστον των στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 27 του ΚΕΚ, δηλαδή: [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>16.4. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, επιτόπια εξακρίβωση της φυσικής υλοποίησης της πράξης.</p> <p>16.5. Οι λογιστικοί έλεγχοι των πράξεων επαληθεύουν την ακρίβεια και την πληρότητα των αντίστοιχων δαπανών οι οποίες καταχωρίζονται από την αρχή πιστοποίησης στο λογιστικό της σύστημα, καθώς και τη συνέπεια της διαδρομής ελέγχου σε όλα τα επίπεδα.</p> <p>16.6 Συγκεκριμένα, όλες οι φάσεις των λογιστικών ελέγχων των πράξεων πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως σε έγγραφα εργασίας (συμπεριλαμβανομένων καταλόγων ελέγχου) περιλαμβάνοντας αποδεικτικά στοιχεία της ειδικής λογιστικής ελεγκτικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε, τις εκθέσεις ελέγχου που παράχθηκαν και τα συμπεράσματα που συνάχθηκαν από τις εργασίες αυτές.</p> <p>16.7. Όπως απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 5 του ΚΕΚ, όταν τα εντοπιζόμενα προβλήματα φαίνεται να έχουν συστηματικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο άλλες πράξεις του επιχειρησιακού προγράμματος, η αρχή ελέγχου εξασφαλίζει τη διενέργεια διεξοδικότερης εξέτασης, με τη διενέργεια πρόσθετων λογιστικών ελέγχων, αν είναι απαραίτητο, για να διαπιστωθεί η κλίμακα των εν λόγω προβλημάτων, και υποδεικνύει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα.</p> <p>16.8 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που προκύπτουν από τον λογιστικό έλεγχο των πράξεων.</p>	
<p>Άρθρο 127 παράγραφος 7 του ΚΚΔ, άρθρο 29 του ΚΕΚ, άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού</p>	<p>BA 17 Επαρκείς λογιστικοί έλεγχοι λογαριασμών</p>	
<p>ΚΑ</p>	<p>17.1 Οι λογιστικοί έλεγχοι των λογαριασμών διενεργούνται από την αρχή ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 29 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 480/2014 (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τον λογιστικό έλεγχο των λογαριασμών) και σύμφωνα με τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου του προγράμματος, εστιάζοντας στην αξιολόγηση των βασικών απαιτήσεων που αφορούν την αρχή πιστοποίησης.</p> <p>17.2 Για τους σκοπούς της γνώμης λογιστικού ελέγχου, προκειμένου να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί παρέχουν πιστή και πραγματική εικόνα, η αρχή ελέγχου επαληθεύει ότι όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 137 του ΚΚΔ περιλαμβάνονται σωστά στους λογαριασμούς και αντιστοιχούν στις σχετικές λογιστικές εγγραφές που τηρούνται από όλες τις αρμόδιες αρχές ή φορείς και τους δικαιούχους. Η αρχή ελέγχου επαληθεύει ιδίως, βάσει των λογαριασμών που της παρέχει η αρχή πιστοποίησης, ότι: [Βλέπε το υπόλοιπο κείμενο στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.]</p> <p>17.3 Οι λογιστικοί έλεγχοι των λογαριασμών λαμβάνουν υπόψη τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου. Συγκεκριμένα, όλες οι φάσεις των λογιστικών ελέγχων των λογαριασμών πρέπει να τεκμηριώνονται επαρκώς σε έγγραφα εργασίας (συμπεριλαμβανομένων καταλόγων ελέγχου) περιλαμβάνοντας αποδεικτικά στοιχεία της ειδικής λογιστικής ελεγκτικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε (κατά τη διάρκεια των ελέγχων των συστημάτων, των ελέγχων των πράξεων και των τελικών συμπληρωματικών επαληθεύσεων των λογαριασμών που υποβάλλονται από την αρχή πιστοποίησης στην αρχή ελέγχου), τις εκθέσεις ελέγχου που παράχθηκαν και τα συμπεράσματα που συνάχθηκαν από τις εργασίες αυτές.</p> <p>17.4 Υφίστανται αποτελεσματικές διαδικασίες ελέγχου στο επίπεδο της αρχής ελέγχου για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και των διορθωτικών μέτρων που απορρέουν από λογιστικούς ελέγχους λογαριασμών, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αντικατοπτρίζουν δεόντως τις δημοσιονομικές διορθώσεις που πραγματοποιήθηκαν στους λογαριασμούς (σε συνέχεια των αποτελεσμάτων των λογιστικών ελέγχων των πράξεων).</p>	
<p>Άρθρο 127 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, άρθρο 59 παράγραφος</p>	<p>BA 18 Επαρκείς διαδικασίες για την παροχή αξιόπιστης γνώμης λογιστικού ελέγχου και για την προετοιμασία της ετήσιας</p>	

Παραπομπές σε άρθρα του ΚΚΔ, του ΚΕΚ και του δημοσιονομικού κανονισμού	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ (ΒΑ) και ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΚΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ⁶
5 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού	έκθεσης ελέγχου	
ΚΑ	18.1 Η αρχή ελέγχου εφαρμόζει διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η ετήσια έκθεση ελέγχου και η γνώμη λογιστικού ελέγχου είναι αξιόπιστες, αντικατοπτρίζουν τα συμπεράσματα που συνάγονται από τους ελέγχους των συστημάτων, τους ελέγχους των πράξεων και τους ελέγχους των λογαριασμών και τηρούν τα υποδείγματα που ορίζονται στον σχετικό εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής (πρβλ. επίσης το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου).	
	18.2 Η αρχή ελέγχου εφαρμόζει διαδικασίες με τις οποίες διασφαλίζεται ότι η ετήσια έκθεση ελέγχου και η γνώμη λογιστικού ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 59 παράγραφος 5 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού.	
	18.3 Όλα τα σφάλματα που εντοπίζονται καταγράφονται επαρκώς και αντιμετωπίζονται με βάση το ποσοστό σφάλματος και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου.	
	18.4 Στις περιπτώσεις όπου το συνολικό προβλεπόμενο ποσοστό σφάλματος υπερβαίνει το επίπεδο σημαντικότητας, η αρχή ελέγχου αναλύει τις επιπτώσεις του και διατυπώνει συστάσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η ανάληψη διορθωτικών δράσεων για τη λήψη αποδεκτού υπολειπόμενου συνολικού ποσοστού σφάλματος.	
	18.5 Η ετήσια έκθεση και η γνώμη λογιστικού ελέγχου πρέπει να καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.	

Συντάχθηκε από:
Αναθεωρήθηκε από:

Ημερομηνία:
Ημερομηνία:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΑΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αρχή κράτους μέλους	Αξιολόγηση ανά αρχή (Κατηγορίες 1 - 4)	Υφιστάμενοι παράγοντες μετριασμού του κινδύνου / Αντισταθμιστικοί έλεγχοι οι οποίοι επηρεάζουν άμεσα την αξιολόγηση που πραγματοποιείται σε επίπεδο συστήματος	Υπολειπόμενος κίνδυνος για την κανονικότητα ⁸	Γενικό συμπέρασμα ανά σύστημα (Κατηγορίες 1 - 4)
Διαχειριστική αρχή				
Αρχή πιστοποίησης				
Αρχή ελέγχου				
Συντάχθηκε από:		Ημερομηνία:		
Αναθεωρήθηκε από:		Ημερομηνία:		

⁸ Πολύ μικρός, Μικρός, Μέτριος, Μεγάλος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

<i>Φορέας</i>	<i>BA/KA</i>	<i>Συναφή κριτήρια διορισμού (Παράρτημα XIII ΚΚΔ)</i>
ΔΑ	BA1	
ΔΑ	1.1	1. i) / 1. ii)
ΔΑ	1.2	1. iv)
ΔΑ	1.3	1. i)
ΔΑ	1.4	1. ii) / 3. A.
ΔΑ	1.5	1. ii)
ΔΑ	1.6	
ΔΑ	BA 2	
ΔΑ	2.1	3 . A i)
ΔΑ	2.2	3 . A i)
ΔΑ	2.3	3 . A i)
ΔΑ	2.4	3 . A i)
ΔΑ	2.5	3 . A i)
ΔΑ	BA 3	
ΔΑ	3.1	3.A.v) / 3.A.ix)
ΔΑ	3.2	3.A.ix)
ΔΑ	3.3	3.A.ix)
ΔΑ	BA 4	
ΔΑ	4.1	3. A. ii) και iii)
ΔΑ	4.2	3. A. ii)
ΔΑ	4.3	3. A. i) / 3.A.ii) / 3. A. iii) / 3.A.v)
ΔΑ	4.4	3.A.ii) / 3. A. vii)
ΔΑ	4.5	3.A.ii) / 3. B. iv) / 4.B.
ΔΑ	BA 5	
ΔΑ	5.1	3.A.iv) / 3.A.vii)
ΔΑ	5.2	3.A.iv) / 3.A.vii)
ΔΑ	5.3	3.A vii)
ΔΑ	BA 6	
ΔΑ	6.1	3.A iv) και 4 . A i) / και ii)
ΔΑ	6.2	3.A iv) και vii) και 4 . A i) / και ii)
ΔΑ	6.3	3.A iv)
ΔΑ	BA 7	
ΔΑ	7.1	3. A. vi)
ΔΑ	7.2	3. A. vi)
ΔΑ	7.3	3. A. vi)
ΔΑ	7.4	3. A. vi)
ΔΑ	7.5	3. A. vi)

<i>Φορέας</i>	<i>BA/KA</i>	<i>Συναφή κριτήρια διορισμού (Παράρτημα XIII ΚΚΔ)</i>
ΔΑ	7.6	3. Α. vi)
ΔΑ	7.7	3. Α. vi)
ΔΑ	BA 8	
ΔΑ	8.1	3. Α viii)
ΔΑ	8.2	3. Α viii)
ΔΑ	8.3	3. Α viii)
ΔΑ	8.4	3. Α viii)
ΑΠ	BA 9	
ΑΠ	9.1	1. i) / 1. ii)
ΑΠ	9.2	1. iv)
ΑΠ	9.3	1. i)
ΑΠ	9.4	1. ii) / 3. Β.
ΑΠ	9.5	1.ii)
ΑΠ	9.6	
ΑΠ	BA 10	
ΑΠ	10.1	3.Β.iv) / 4.Β.
ΑΠ	10.2	1. ii) / 3 / Β. i)
ΑΠ	BA 11	
ΑΠ	11.1	3.Β. iii)
ΑΠ	11.2	3.Β. ii)
ΑΠ	11.3	3.Β. iii)
ΑΠ	BA 12	
	12.1.	3.Β. iii)
	12.2	3.Β. iii)
ΑΠ	BA 13	
ΑΠ	13.1	3.Β. ii)
ΑΠ	13.2	3.Β. i) / 3.Β.ii)
ΑΠ	13.3	3.Β. ii)
ΑΠ	13.4	3.Β. ii)
ΑΠ	13.5	3.Β. ii)
ΑΕ	BA 14	ά.α.
ΑΕ	BA 15	ά.α.
ΑΕ	BA 16	ά.α.
ΑΕ	BA 17	ά.α.
ΑΕ	BA 18	ά.α.